

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015

Tekstplaatsing

INLEIDING

Met deze beleidsregels wordt nadere invulling gegeven aan de regelgeving zoals deze per 1 januari 2015 geldt. Met ingang van 1 januari 2015 wordt de huidige Wet maatschappelijke ondersteuning vervangen door de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). Hiermee komen er nieuwe taken naar de gemeente. Daarbij is het mogelijk om bestaande voorzieningen in te richten als een algemene voorziening.

Veel van deze taken komen uit de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ). De AWBZ wordt per 1 januari 2015 vervangen door de Wet langdurige zorg (Wlz).

De nieuwe taken voor de gemeente houden onder meer verband met de decentralisatie van de extramurale ondersteuning. Hierdoor krijgt de gemeente taken als individuele begeleiding, groepsbegeleiding (dagbesteding) inclusief vervoer en kortdurend verblijf. In de beleidsregels worden de nieuwe taken toegelicht in het hoofdstuk Maatwerkvoorzieningen onder Begeleiding.

De Wmo 2015 en de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015 voorzien in een zorgvuldige procedure van melding tot en met aanvraag. Aansluitend op de inleiding is een schematisch overzicht van melding tot en met aanvraag opgenomen. De gemeente gaat bij melding van een hulpvraag in samenspraak met belanghebbende zorgvuldig onderzoeken hoe de hulpvraag ingevuld kan worden.

Met belanghebbende wordt in ieder geval zijn eigen verantwoordelijkheid om zelf in de hulpvraag te voorzien besproken. Ondersteuning vanuit de Wmo is mogelijk, tenzij belanghebbende de hulpvraag in kan vullen met:

- Eigen kracht,
- Gebruikelijke hulp,
- Mantelzorgers en vrijwilligers,
- Algemeen gebruikelijke voorzieningen,
- Algemene voorzieningen, of
- (Wettelijke) voorliggende voorzieningen

Nieuw ten opzichte van de Wmo is dat het deel van de hulp bij het huishouden dat een schoon en leefbaar huis betreft als algemene voorziening aangeboden wordt. Dit geldt voor de mensen die zelf de regie over hun huishouden (kunnen) hebben. De kosten voor de hulp moeten zij dan zelf betalen. Voor degenen die het niet zelf kunnen betalen, is er de mogelijkheid om bijzondere bijstand te ontvangen. Hierbij wordt naar inkomen en vermogen gekeken.

Als uit het onderzoek naar voren komt dat belanghebbende de hulpvraag niet zelf, met zijn omgeving of met algemene, algemeen gebruikelijke of voorliggende voorzieningen kan invullen, kan de gemeente een maatwerkvoorziening verstrekken. De maatwerkvoorzieningen zijn erop gericht dat mensen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven.

De gemeente kan maatwerkvoorzieningen verstrekken ten aanzien van:

- zelfredzaamheid en participatie of
- beschermd wonen en opvang.

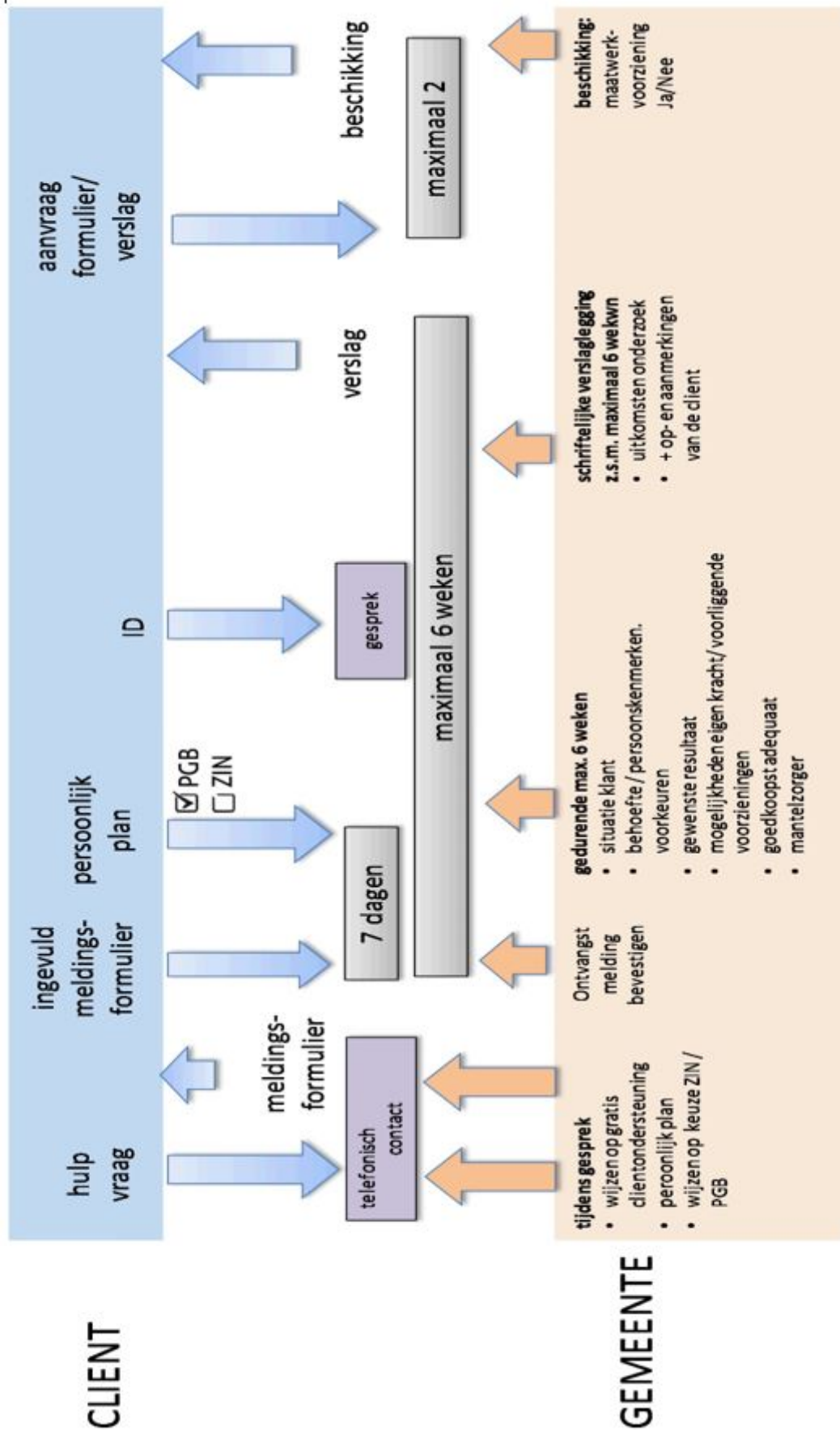
Beschermd wonen en opvang wordt uitgevoerd door zogenaamde centrumgemeenten. Voor Katwijk is dit gemeente Leiden.

De hulpvraag is het uitgangspunt voor inzet van maatwerkvoorzieningen. Het ondersteunen van een klant met begeleiding bij de huishouding en/ of lokaal verplaatsen kan bijvoorbeeld onderdeel uitmaken van een maatwerkvoorziening. Ook datgene dat nodig is om de mantelzorger van de klant te ondersteunen bij het verlenen van mantelzorg of om deze (tijdelijk) te ontlasten in een situatie van (dreigende) overbelasting, kan onderdeel uitmaken van een maatwerkvoorziening.

De maatwerkvoorziening is een individuele voorziening waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. Als de burger in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening dan kan deze in natura of via een persoonsgebonden budget (pgb) of in een aantal gevallen als tegemoetkoming worden verstrekt.

In deze beleidsregels wordt ingegaan welke, onder welke voorwaarden en afwegingskaders maatwerkvoorzieningen verstrekt worden.

Overzicht procedure van melding tot en met aanvraag

HOOFDSTUK 1. VOORLIGGEND AAN ONDERSTEUNING VANUIT DE WMO

De Wmo is uitsluitend bedoeld voor mensen die het niet lukt om een hulpvraag op eigen kracht, met de omgeving, met algemene, algemeen gebruikelijke of wettelijk voorliggende voorzieningen op te lossen. Tijdens het onderzoek volgend op een melding zal dit meegenomen worden bij het gesprek met de klant of de vertegenwoordiger.

Eigen kracht

De Wmo 2015 benadrukt dat mensen een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven. Onder eigen kracht wordt het nemen van die verantwoordelijkheid verstaan en de mogelijkheid om problemen zelf naar vermogen op te lossen.

Een oplossing van problemen kan bijvoorbeeld al aanwezig zijn in die zin dat deze feitelijk al jaren behoort tot iemands normale levenspatroon. Heel veel mensen zijn op dit moment gewend al bijna hun hele leven gebruik te maken van een auto. Als zij een beperking krijgen, door leeftijd of door een ongeval, hoeft er in feite niets te veranderen, als zij met diezelfde auto in staat blijven hun verplaatsingen te maken. Er hoeft dan niet gecompenseerd te worden. Dat zou anders kunnen zijn als zij door hun beperking veel meer verplaatsingen moeten gaan maken, of als de auto voor hun handicap aangepast zou moeten worden. In het eerste geval kan onderzoek verricht worden naar de aard van de extra ritten en de kosten daarvan, in relatie tot het eerdere verplaatsingspatroon en zou compensatie mogelijk zijn als er blijkt dat er sprake is van meerkosten. In het tweede geval, waarin sprake is van noodzakelijke auto-aanpassingen, is er sprake van meerkosten: zonder beperking waren de autoaanpassingen niet nodig geweest.

Ook bij woonvoorzieningen speelt het nemen van de eigen verantwoordelijkheid een grote rol. Als iemand 65 is en zijn badkamer gaat renoveren mag een gemeente veronderstellen dat hij - ook al zijn er nog geen beperkingen - rekening houdt met het gegeven dat hij een dagje ouder wordt. Dat betekent dat de persoon in kwestie aan een douche moet denken in plaats van uitsluitend een bad. Daar spelen allerlei individuele factoren natuurlijk in mee, zoals: is er plaats voor, wat is de rol van het bad voor therapie e.d. Er speelt ook nog iets anders mee: weten mensen wel dat van hen verwacht wordt dat ze via het denken aan dit soort dingen anticiperen op mogelijk komende problemen? Een gemeente zal ook daarover voorlichting moeten geven, duidelijk moeten maken waar verwachtingen mogen beginnen maar ook kunnen ophouden wat betreft de inzet van gemeenten in het geschikt maken van woningen.

Gebruikelijke hulp

Gebruikelijke hulp is hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten. Dit geldt voor huishoudelijke werkzaamheden, maar ook voor zorg van ouders ten opzichte van hun kinderen en gebruikelijke begeleiding. Als er sprake is van gebruikelijke hulp die de zorgvraag kan invullen, wordt er geen maatwerkvoorziening vanuit de Wmo verstrekt.

De huisgenoot moet inwonend zijn. Dit wordt naar de concrete feitelijke situatie beoordeeld. Daarbij staat inwonend tegenover het hebben van een volledig eigen en zelfstandige huishouding, waarbij er geen zaken zoals huisnummer, kosten water, gas of elektra, voordeur e.d. door elkaar lopen. Bij gebruikelijke hulp wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. (Zie ook de toelichting op art. 8 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015)

Mantelzorg en vrijwilligers

Voor het invullen van de hulpvraag kan er een beroep worden gedaan op mantelzorgers en vrijwilligers. Vanuit de sociale samenhang is het ook gebruikelijk dat mensen elkaar ondersteunen en helpen. Van mensen mag worden verwacht dat ze eerst een hulpvraag in hun (omgeving) sociale netwerk uitzetten. In de praktijk bieden kinderen vaak ondersteuning als hun ouders taken niet meer zelf kunnen.

Van de gemeente uit wordt ondersteuning geboden. Voor mantelzorgers houdt dit in dat bijvoorbeeld meegekeken wordt of ter ontlasting van de mantelzorger respijtzorg nodig is. Ondersteuning van de mantelzorger bij dreigende overbelasting wordt voorsnog toegekend via een beschikking aan degene aan wie mantelzorg verleend wordt.

Voor mantelzorgers is in nadere regelgeving een jaarlijkse waardering vastgesteld.

Algemeen gebruikelijke voorziening

Als er een beroep op een algemeen gebruikelijke voorziening gedaan kan worden, wordt er geen voorziening vanuit de Wmo verstrekt.

Een voorziening is algemeen gebruikelijk als die:

- Niet speciaal bedoeld is voor mensen met een beperking,
- In de reguliere handel verkrijgbaar is, én
- In prijs vergelijkbaar met soortgelijke producten.

Voorbeelden van algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn een boodschappenservice of een maaltijdvoorziening. In de toelichting op artikel 8 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015 staat een niet limitatieve lijst van algemeen gebruikelijke voorzieningen.

Algemene voorzieningen

Onder algemene voorziening wordt het aanbod van diensten of activiteiten verstaan dat zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning. Een algemene voorziening gaat voor een individuele maatwerkvoorziening.

Algemene voorzieningen kunnen op de reguliere markt aangeboden worden of door de gemeente gerealiseerd worden.

Een voorbeeld van een algemene voorziening is het onderdeel een schoon en leefbaar huis genoemd bij hulp bij het huishouden voor mensen die het zelf kunnen regelen. Voor de huishoudelijke werkzaamheden met betrekking tot een schoon en leefbaar huis wordt in zo'n geval geen maatwerkvoorziening verstrekt maar verwezen naar een algemene voorziening.

Wettelijk voorliggende voorziening

Vanuit de Wmo wordt er eerst beoordeeld of de hulpvraag via een andere wet ingevuld kan worden.

Wetten als de Wet langdurige zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Jeugdwet kunnen voorliggend zijn op ondersteuning vanuit de Wmo. De verantwoordelijkheid van de gemeente houdt op als iemand een blijvende behoefte aan permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig heeft. De zorg valt dan onder de Wlz, ook als deze thuis wordt ontvangen. De doelgroep die op dit moment gebruik maakt van beschermd wonen, kan hierop een uitzondering vormen. Ook kan een maatwerkvoorziening worden geweigerd als aanspraak is op verblijf en daarmee samenhangende zorg in een instelling.

Voorts kan het zijn dat medicijnen of een behandeling de behoefte aan ondersteuning of een deel daarvan wegnemen. Deze worden vergoed vanuit de Zvw en zijn voorliggend.

Voor ondersteuningsvragen van personen jonger dan 18 jaar op het gebied van zelfredzaamheid en participatie is de Jeugdwet voorliggend, met uitzondering van woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelvoorzieningen.

Beoordeeld wordt of er aanspraak is of kan worden gedaan op een wettelijk voorliggende voorziening. Is er desondanks een maatwerkvoorziening noodzakelijk dan wordt deze onder meer (artikel 2.3.5. Wmo 2015) afgestemd op:

- de omstandigheden en mogelijkheden van de cliënt,
- zorg en overige diensten als bedoeld bij of krachtens de Zorgverzekeringswet,
- jeugdhulp als bedoeld in de Jeugdwet die de cliënt ontvangt of kan ontvangen,
- onderwijs dat de cliënt volgt dan wel zou kunnen volgen,
- betaalde werkzaamheden,
- scholing die de cliënt volgt of kan volgen,
- ondersteuning ingevolge de Participatiewet,
- de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de cliënt.

HOOFDSTUK 2. ALGEMENE VOORZIENING: SCHOON EN LEEFBAAR HUIS

Vanaf 2015 is er minder geld beschikbaar voor hulp bij het huishouden. De gemeente zal deze voorziening anders moeten gaan organiseren. Binnen onze gemeente is ervoor gekozen de hulp bij het huishouden onder te verdelen in een algemene voorziening voor werkzaamheden nodig voor het realiseren van een schoon en leefbaar huis en een maatwerkvoorziening voor begeleiding bij de huishouding.

- De algemene voorziening is er met name voor burgers die zelf kunnen aangeven welke taken in het huishouden overgenomen of uitgevoerd moeten worden.
- De maatwerkvoorziening blijft voor burgers die zelf niet de regie van hun huishouden kunnen uitvoeren, al dan niet tijdelijk. Het verzorgen van een schoon en leefbaar huis maakt voor de doelgroep van de maatwerkvoorziening onderdeel uit van de begeleiding bij de huishouding.

Bij de hulp bij het huishouden wordt in principe uitgegaan van het niveau sociale woningbouw. Daarbij worden de ruimten meegenomen op het niveau sociale woningbouw, die voor dagelijks gebruik

noodzakelijk zijn: de woonkamer, de aanwezige en gebruikte slaapkamers, de keuken en sanitaire ruimten. Persoonskenmerken en behoeften kunnen het noodzakelijk maken hiervan af te wijken.

Schoon en leefbaar huis

De voorziening een schoon en leefbaar huis is een algemene voorziening voor de inwoners die zelf de regie over het huishouden kunnen voeren. Dit betekent dat de burger zelf de hulp regelt en inkoop. Burgers die dit niet zelf kunnen betalen kunnen onder voorwaarden een beroep op financiële ondersteuning doen.

Werkzaamheden

Bij een schoon en leefbaar huis kan het gaan om:

- a. licht huishoudelijk werk en kamers opruimen in huis;
- b. zwaar huishoudelijk werk waaronder stofzuigen, wc/badkamer reinigen, bedden opmaken en verschoneren, opruimen huishoudelijk afval;
- c. boodschappen doen en maaltijden bereiden (broodmaaltijden en warme maaltijden);
- d. kleding en linnengoed wassen, sorteren en opbergen.

Doelgroep

De inwoners van gemeente Katwijk.

Financiële ondersteuning

Gemeentelijk is er een regeling getroffen voor mensen die hierop zijn aangewezen, maar niet de middelen hebben om deze hulp te betalen omdat zij een inkomen op of rond het voor hen geldende bijstandsniveau en geen relevant vermogen hebben. Om hiervoor in aanmerking te komen dient de burger een aanvraag in te dienen bij de afdeling Samenleving. Er vindt dan een beoordeling op basis van het inkomen en vermogen plaats en er wordt vastgesteld hoeveel uur huishoudelijke hulp noodzakelijk is voor een schoon en leefbaar huis.

HOOFDSTUK 3. MAATWERKVOORZIENINGEN

De maatwerkvoorzieningen in de Wmo hebben betrekking op zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of dagopvang.

Vanuit de Wmo 2015 wordt er een maatwerkvoorziening verstrekt als de hulpvraag niet op eigen kracht of gebruikelijke hulp of met een algemene of algemeen gebruikelijke voorziening kan worden opgelost. Ook wordt er na de melding onderzocht of en in hoeverre belanghebbende op grond van andere regelgeving in aanmerking komt voor een oplossing voor zijn probleem.

Zelfredzaamheid en participatie

Onder de maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid en participatie vallen onder meer: begeleiding bij de huishouding, wonen in een geschikt huis, het lokaal en regionaal verplaatsen, kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger en begeleiding. Hieronder wordt ingegaan op de maatwerkvoorzieningen met betrekking tot zelfredzaamheid en participatie en de criteria waaronder deze verstrekt worden.

• Begeleiding bij de huishouding

Het kunnen voeren van een huishouden maakt langer zelfstandig wonen in de eigen leefomgeving mogelijk. De gemeente is vanuit de Wmo verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners die niet in staat zijn (zelfstandig) een gestructureerd huishouden te voeren en de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren.

Begeleiding bij de huishouding doet zich voor in situaties van een zwaar ontregeld huishouden, bij zwaar dementerende ouderen, bij chronische ziekte of beperking of bij huishoudens met kleine kinderen waar de primaire verzorger(s) voor langere tijd is uitgevallen. Het doel van de begeleiding is dat cliënten thuis kunnen blijven wonen in een schoon en leefbaar huis met beschikking over goederen voor primaire levensbehoeften en schone, draagbare en doelmatige kleding en waarbij - indien nodig - voor een of meer kinderen die tot het gezin behoren wordt gezorgd.

Doelgroep

Onder de doelgroep vallen inwoners die de regie over het huishouden niet zelf of met anderen in hun omgeving kunnen uitvoeren.

Het betreft onder meer mensen met psychogeriatrische, psychiatrische of soortgelijke aandoening en mensen met een chronische ziekte of (verstandelijke) beperking die daardoor de organisatie van het huishouden niet meer kunnen uitvoeren. De hulp bij het huishouden is er ook voor een huishouden met een of meerdere jonge kinderen waarbij er sprake is van langdurige uitval van de primaire verzorger(s) en er geen informele hulp is.

Werzaamheden

Begeleiding bij de huishouding omvat overname of ondersteuning van de werkzaamheden voor een schoon en leefbaar huis aangevuld met de organisatie van het huishouden en/of aangevuld met het verzorgen en opvangen van jonge kinderen (zie ook bijlage 1).

Beoordeling begeleiding bij de huishouding

Bij de beoordeling van een hulpvraag op het gebied van begeleiding bij de huishouding wordt per onderdeel een afwegingskader doorlopen. Er wordt onder meer gekeken of er gebruikelijke hulp is.

Van gebruikelijke hulp is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is, die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon die - ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze - één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is bijvoorbeeld een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders. Of er sprake van inwonendheid is, wordt naar de concrete feitelijke situatie beoordeeld. Daarbij staat inwonend tegenover het hebben van een volledig eigen en zelfstandige huishouding, waarbij er geen zaken zoals huisnummer, kosten gas, elektra of water, voordeur e.d. door elkaar lopen.

Verder wordt beoordeeld of van voorliggende voorzieningen gebruik gemaakt kan worden.

Als dit niet het geval is, kan een maatwerkvoorziening worden verstrekt. Hierbij wordt uitgegaan van de normtijden die gemeente Katwijk per 1 januari 2012 voor de benodigde uren hulp bij het huishouden heeft vastgesteld. De normtijden zijn neergelegd in bijlage 2 bij deze beleidsregels. Deze normtijden zijn opgesteld door een interne werkgroep, bestaande uit ervaren en deskundige personen die zich dagelijks bezig houden met indicaties. Bij de vaststelling is tevens rekening gehouden met ontvangen signalen van zorgaanbieders over de in hun ogen ruime normtijden die de gemeente voor 2012 hanteerde. Daarnaast is gekeken naar de normtijden die andere gemeenten, zoals de gemeente Delft, Wijchen en Amsterdam hanteren. Ook deze gemeenten hebben zelfstandig hun normtijden aangescherpt. Met de normtijden wordt begeleiding bij de huishouding adequaat ingevuld en de cliënt gecompenseerd.

Er wordt hier uitgebreider ingegaan op de afwegingskaders voor de werkzaamheden die vallen onder: een schoon en leefbaar huis en het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren. Deze zijn als volgt.

Een schoon en leefbaar huis

Onder een schoon en leefbaar huis vallen de volgende werkzaamheden:

- a. Licht en zwaar huishoudelijk werk
- b. boodschappen doen en maaltijden bereiden
- c. kleding en linnengoed wassen, sorteren en opbergen

a. Licht en zwaar huishoudelijk werk

Hieronder vallen onder meer: opruimen, stoffen, afwassen, bedden verschoneren en opmaken, stofzuigen, dweilen en het binnen ramen wassen.

Afwegingskader

- Het gaat om alle activiteiten teneinde het huis, exclusief de tuin, maar inclusief balkon en berging, schoon en leefbaar te houden.
- Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek, als dat heeft plaatsgevonden, alle voorliggende, algemene en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het gebruik van een glazenwasser voor het reinigen van de ramen aan de buitenkant.
- Vervolgens beoordeelt het college of er andere eigen mogelijkheden zijn. Hierbij kan gedacht worden aan de situatie waarin men al jaren op eigen kosten iemand voor deze werkzaamheden inhuurt. Als tegelijk met het optreden van de beperking geen inkomenswijziging heeft plaatsgevonden en er geen aantoonbare meerkosten zijn in relatie tot de handicap, is het oordeel in zijn algemeenheid dat er geen compensatie nodig is, omdat het probleem al opgelost is. Dit is uiteraard anders als aangetoond kan worden dat er zodanige wijzigingen zijn dat het niet meer mogelijk is deze hulp zelf te betalen. Is sprake van een latrelatie, dan zal de gemeente nagaan of en in hoeverre de partner bij kan dragen aan het huishouden. Een andere optie is de (vrijwillige) hulp die wordt geboden door bijvoorbeeld bloed- en aanverwanten (in de eerste graad), waaronder (schoon)dochters en (schoon)zonen. Met deze (reeds aanwezige) hulp wordt rekening gehouden bij het bepalen van de eventueel verder benodigde ondersteuning vanuit de Wmo.
- Ook beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke hulp.

Bij gebruikelijke hulp wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door hun eigen kamer schoon te houden en/of door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het doen van (kleine) boodschappen, het helpen bij de afwas, enzovoort.

Bij gebruikelijke hulp wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te kunnen runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk gaat het veelal om uitstelbare taken. Alleen als schoonmaken niet kan blijven liggen (regelmatig geknoeide vloestoffen en eten) zal dat direct moeten gebeuren. Hier zal dan ondanks de gedeeltelijk gebruikelijke hulp wel voor geïndiceerd worden.

- De hulp kan door het college worden toegekend in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget. Bij een persoonsgebonden budget wordt het bedrag van dit pgb afgegeven als tegenwaarde van de hulp in natura. Daarbij worden verschillende tarieven gehanteerd voor verschillende situaties (zie Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015).
- Het college kent licht en zwaar huishoudelijk werk toe in uren, zowel bij verstrekking in natura als in de vorm van een persoonsgebonden budget. De normtijden hiervoor zijn aangegeven in bijlage 2.
- Ook bij mantelzorgers kan sprake zijn van problemen met een schoon huis. Dit is een afgeleid recht van de verzorgde, zodat geen zelfstandig recht ontstaat.

Dit kan in twee situaties het geval zijn. Bij de eerste situatie komt de mantelzorger aantoonbaar niet toe aan een bijdrage tot een schoon en leefbaar huis van de verzorgde. Dat zou kunnen als gevolg van (dreigende) overbelasting. Dan kan op naam van de verzorgde hulp plaats vinden. De tweede situatie betreft het niet toekomen aan het schoonmaken van het eigen huis. Dan zou de verzorgde i.p.v. naturahulp een pgb kunnen aanvragen en dat kunnen gebruiken om de mantelzorger te betalen, die op zijn beurt met dat geld hulp in eigen huis kan bekostigen.

b. boodschappen doen en maaltijden bereiden

Bij het boodschappen doen worden slechts goederen voor de primaire levensbehoeften gehaald.

Hieronder vallen: de levensmiddelen en schoonmaakmiddelen, zaken die dagelijks/wekelijks gebruikt worden in elk huishouden. De grotere inkopen zoals kleding en duurzame goederen, zoals apparaten, vallen hier niet onder.

Onder het bereiden van de maaltijden valt: broodmaaltijd en/of warme maaltijd. Met een dieet wordt rekening gehouden als deze medisch noodzakelijk is.

Afwegingskader

- Onder goederen voor primaire levensbehoeften worden gerekend de boodschappen inzake levens- en schoonmaakmiddelen die dagelijks nodig zijn en zo nodig de bereiding van maaltijden.
- Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek, als dat heeft plaatsgevonden, alle voorliggende, algemene en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn. Hierbij valt te denken aan het gebruik van een boodschappenservice, zowel die beschikbaar gesteld zijn door supermarkten, als die zijn opgezet door de gemeente of door vrijwilligersorganisaties. Als het gaat om het bereiden van maaltijden kan bekeken worden of vormen van maaltijdvoorziening of het gebruik maken van kant en klare maaltijden mogelijk en bruikbaar zijn.
- Vervolgens beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke hulp. Daarbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door het doen van (kleine) boodschappen en het (voor)bereiden van de maaltijd. Bij gebruikelijke hulp wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Het doen van boodschappen is uitstelbare hulp, het bereiden van maaltijden is niet-uitstelbare hulp. Hier zal dan, zo nodig, wel voor geïndiceerd kunnen worden.
- Daarna zal het college beoordelen of er andere eigen mogelijkheden zijn. Hierbij kan gedacht worden aan de situatie dat in de omgeving wonende bekenden, vrijwilligers en/of kinderen gewend of bereid zijn deze boodschappen te doen of de maaltijden te bereiden.
- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een maatwerkvoorziening.
- Bij boodschappen is het uitgangspunt: één maal in de week boodschappen doen. Een uitzondering wordt door het college alleen gemaakt als volstrekt helder is dat dit niet in één maal per week mogelijk is.
- De normtijden hiervoor zijn aangegeven in bijlage 2.
- De maatwerkvoorziening kan door het college in natura als ook via een persoonsgebonden budget toegekend worden.
- Het college houdt rekening met de belangen van mantelzorgers. Zo kan in geval van dreigende overbelasting een individuele voorziening aan de verzorgde worden toegekend. Deze voorziening

kan dan niet – als het een pgb betreft - door de mantelzorger worden ingevuld: het gaat immers om diens (dreigende) overbelasting. Ook hier gaat het om een afgeleid recht. Het college kan ook op voorhand rekening houden met periodes van afwezigheid van de mantelzorger voor vakantie of anderszins.

c. kleding en linnengoed wassen, sorteren en opbergen

De dagelijkse kleding moet met enige regelmaat schoongemaakt worden. Dit betekent het wassen, drogen en in bepaalde situaties strijken van kleding. We spreken hier uitsluitend over normale kleding voor alledag. Daarbij is het uitgangspunt dat zo min mogelijk kleding gestreken hoeft te worden. Met het kopen van kleding kan hier rekening mee worden gehouden. Bij het wassen en drogen van kleding is het normaal gebruik te maken van de beschikbare - algemeen gebruikelijke - moderne hulpmiddelen, zoals een wasmachine en een droger.

Het kopen van kleding valt niet onder de maatwerkvoorziening. Mogelijk kan een vrijwilliger hierbij helpen.

Afwegingskader

- Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek, als dat heeft plaatsgevonden, alle voorliggende, algemene en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn. Hierbij valt te denken aan het gebruik van een wasserij als dat in de lijn ligt.
- Vervolgens zal het college beoordelen of er andere eigen mogelijkheden zijn die benut kunnen worden. Hierbij kan gedacht worden aan de aanschaf door belanghebbende van een wasmachine en/of droger.
- Daarna beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke hulp. Daarbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het tillen en eventueel ophangen van de was.
Bij gebruikelijke hulp wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te kunnen runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding zal het over het algemeen gaan om uitstelbare taken. Alleen als de was niet kan blijven liggen, zal dat direct moeten gebeuren. Hier zal dan ondanks de gedeeltelijke gebruikelijke hulp wel voor geïndiceerd kunnen worden.
- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een maatwerkvoorziening.
- Tot de werkzaamheden behoren onder meer het wassen en drogen van de kleding en eventueel licht verstelwerk. De normtijden zijn aangegeven in bijlage 2.
- Wat betreft het strijken van kleding worden er geen lakens, theedoeken, zakdoeken en ondergoed etc. gestreken. Wat betreft de kleding wordt uitgegaan van een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de keuze van kleding, die in principe niet hoeft te worden gestreken.
- Er zal met de mantelzorger rekening worden gehouden met het oog op dreigende overbelasting. Als er een indicatie wordt gesteld, gebeurt dat als afgeleide van de verzorgde op zijn of haar naam.

Het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren

De zorg voor kinderen die tot het huishouden behoren is in eerste instantie een taak van de ouders. Zo moeten werkende ouders er zorg voor dragen dat er op tijden dat zij beide werken opvang voor de kinderen is. Dat kan op de manier waarop zij dat willen (oppasoma/ opa, kinderopvang), maar het is een eigen verantwoordelijkheid. Dat is niet anders in de situatie dat beide ouders mede door beperkingen niet in staat zijn hun kinderen op te vangen. In die situatie zal men een permanente oplossing moeten zoeken.

De Wmo heeft vooral een taak om tijdelijk in te springen zodat de ruimte ontstaat om een al dan niet tijdelijke oplossing te zoeken. Dat wil zeggen: de acute problemen worden opgelost zodat er gezocht kan worden naar een permanente oplossing.

Het ondersteunen bij de opvoeding in een ontregeld gezin valt onder de Jeugdwet en intensieve zorg voor gehandicapte kinderen, die de gebruikelijke zorg overstijgt, valt onder de Wet langdurige zorg.

Afwegingskader

- Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek, als dat heeft plaatsgevonden, alle voorliggende, algemene en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse opvang, kinderopvang, opvang door grootouders enzovoort.
- Ook beoordeelt het college de mogelijkheden van zorg- en/of ouderschapsverlof.

- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een maatwerkvoorziening. De normtijden hiervoor zijn aangegeven in bijlage 2.
- Bij tijdelijke opvang gaat het om die tijden dat de partner vanwege werkzaamheden niet thuis is. Dat kan dus gaan om maximaal 40 uur, bij een 40-urige werkweek, plus de noodzakelijke reistijden.
- Bij de toekenning stelt het college bij beschikking vast om welke tijdelijke periode het gaat en op welke wijze gezocht dient te worden naar een definitieve oplossing.
- Ten aanzien van mantelzorgers zal door het college rekening worden gehouden met hun belangen als het gaat om het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren.

• Wonen in een geschikt huis

Bij wonen in een geschikte huis wordt onderzocht hoe iemand met beperkingen (zoveel mogelijk) zelfstandig kan blijven wonen. Als het gaat om een geschikt huis is er een reeks aan mogelijke wijzen van compensatie. Het kan mogelijk zijn de woning aan te passen, maar ook kan het mogelijk zijn dat er een andere woning beschikbaar is die geschikt is of een woning die makkelijker geschikt te maken is.

Afhankelijk van de aanpassingen die nodig zijn, wordt de mogelijkheid van verhuizen onderzocht. Het primaat van verhuizen wordt in ieder geval onderzocht als de aanpassingen die nodig zijn of op grond van de vooruitzichten nodig zullen zijn meer dan € 10.000,00 kosten.

Geschikt huis

Als het gaat om het wonen in een geschikt huis hebben we het over de woonvoorzieningen, zowel bouwkundig als niet-bouwkundig. Uitgangspunt is daarbij dat iedereen eerst zelf zorg dient te dragen voor een woning. Een woning kan zowel een gekochte woning zijn als een huurwoning. Ook bij afwijkende situaties, zoals een (woon)boot of een woonwagen met vaste standplaats wordt in principe gesproken van een woning. Als er geen woning is, is het niet de taak van de gemeente om voor een woning te zorgen. Bij de keus van een woning mag er van uit worden gegaan dat iedereen altijd zoekt naar een voor hem op dat moment meest geschikte beschikbare woning, rekening houdend met bestaande of bekende komende beperkingen. Als de woning dan nog niet geschikt is kan de gemeente compenseren.

Bij wonen in een geschikt huis gaat het om woningen op het niveau sociale woningbouw. Persoonskenmerken en behoeften kunnen het noodzakelijk maken hiervan eventueel naar boven of beneden af te wijken, maar omvangrijke woningen en zeer grote ruimten zullen niet als uitgangspunt voor compensatie gelden.

Heeft iemand een woning dan zal de compensatieplicht betekenen dat, in aanvulling op artikel 8 lid 1 onder a van de Verordening, hij in aanmerking kan komen voor een (maatwerk)woonvoorziening als hij aantoonbare beperkingen heeft bij het normale gebruik van zijn woning.

Let wel: Geen (maatwerk)voorziening wordt toegekend wanneer een situatie als genoemd in het hoofdstuk 'Voorliggend aan ondersteuning vanuit de Wmo' van deze beleidsregels van toepassing is.

Normale gebruik

Uit jurisprudentie blijkt dat woonvoorzieningen tot doel hebben beperkingen bij het normale gebruik van de woning te compenseren.

Onder het *normale gebruik* wordt verstaan dat de elementaire woonfuncties mogelijk moeten zijn (d.w.z.: bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar). Het gaat daarbij om eten, slapen, bad en toiletgebruik, koken en keukengebruik (bereiden van voedsel). Ook het normaal gebruik kunnen maken van de berging, de tuin of het balkon valt hieronder. Voor kinderen komt daarbij het veilig kunnen spelen in de woonruimte. Het gebruik van een hobby- of studeerruimte past hierin niet, omdat het geen elementaire woonfunctie betreft. Ook worden geen aanpassingen vergoed voor voorzieningen met een therapeutisch doel.

Voorzienbaarheid

Uit de criteria voor een maatwerkvoorziening in artikel 8 van de verordening blijkt dat de belanghebbende alleen voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komt als de noodzaak tot ondersteuning redelijkerwijs niet vermijdbaar was, de voorziening niet voorzienbaar was of van de burger niet verwacht kon worden dat hij maatregelen getroffen zou hebben die de hulpvraag overbodig hadden gemaakt. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer men verhuist naar de woning waarvan bij verhuizing duidelijk is dat deze niet geschikt is voor de cliënt men niet in aanmerking komt voor woningaanpassingen.

Afwegingskader

- Als het gaat om een geschikte woning waarbij er beperkingen in het normale gebruik van die woning zijn, is er een reeks aan mogelijke wijzen van compensatie. Het kan mogelijk zijn de woning aan te passen, maar ook kan het mogelijk zijn dat er een andere woning beschikbaar is die geschikt is, of die goedkoper en gemakkelijker geschikt te maken is.

- Het college beoordeelt allereerst of het wonen in een geschikt huis ook te bereiken is via een verhuizing. Deze beoordeling vindt in ieder geval plaats als de aanpassing van de woning het bedrag van € 10.000,00 te boven gaat. Dit is het zogenaamde *primaat van verhuizing*. Uitgangspunt bij de beoordeling zijn enerzijds de behoeften van de belanghebbende en anderzijds is er de noodzaak tot een doelmatige besteding van gemeenschapsgelden, waardoor zo veel mogelijk aanvragers gecompenseerd kunnen worden met de beschikbare middelen.

Bij de beoordeling zullen alle aspecten worden meegewogen:

- Financiële consequenties van de verhuizing voor belanghebbende.
- Rekening houdend met eventuele mogelijkheden op financieel gebied, maakt het college een vergelijking tussen de woonlasten van de huidige en de mogelijke nieuwe woning.
- De termijn waarop een woning beschikbaar is.
- De snelheid waarmee het woonprobleem kan worden opgelost speelt een rol in het afwegingsproces. In een aantal gevallen kan verhuizen het woonprobleem sneller oplossen, als er snel een geschikte aangepaste of eenvoudig aan te passen woning beschikbaar is. Omgekeerd kan het ook zo zijn dat het aanpassen van een woning een snellere oplossing biedt als er niet binnen een bepaalde tijd een geschikte woning vrij komt. Uit de jurisprudentie blijkt dat het essentieel is dat uit het indicatie-advies blijkt binnen welke medisch aanvaardbare termijn een oplossing gevonden moet zijn voor het woonprobleem.
- Sociale factoren. Sociale omstandigheden waarmee het college rekening houdt zijn bijvoorbeeld psychische en sociale factoren, de voorkeur van belanghebbende, de binding van belanghebbende met de huidige woonomgeving, de nabijheid van de voor belanghebbende belangrijke voorzieningen, de aanwezigheid van familie, vrienden en kennissen in de nabijheid van de woning als er sprake is van mantelzorg. De sociale omstandigheden moeten in het indicatie-onderzoek zoveel mogelijk geobjectiveerd worden. De sociale factor zal minder zwaar wegen in het voordeel van aanpassen, als dicht in de buurt van de huidige woning een geschikte of goedkoper aan te passen woning kan worden gevonden. Als de beoogde nieuwe woning dicht bij belangrijke voorzieningen, zoals winkels en werkplek is gelegen kan dat de beslissing in het voordeel van verhuizen beïnvloeden, bijvoorbeeld omdat dan ook minder vervoersvoorzieningen nodig zijn.
- Vergelijking aanpassingskosten huidige versus nieuwe woonruimte. Daarbij worden de volgende kosten in elk geval meegenomen in de overwegingen:
 - huidige en voorzienbare toekomstige aanpassingskosten van de reeds bewoonde woonruimte;
 - de kosten van de vergoeding voor verhuiskosten.

Een zeer zorgvuldige afweging van alle argumenten zal aan het besluit, tot het al dan niet toepassen van het *primaat van verhuizen*, ten grondslag worden gelegd.

- Voor zover belanghebbende kan verhuizen, naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning kan een verhuiskostenvergoeding worden verstrekt (zie het Besluit maatschappelijke ondersteuning). Bij het verstrekken van een verhuiskostenvergoeding houdt het college rekening met de mate waarin de verhuizing te verwachten of te voorspellen was. Bij een te verwachten of voorspelbare verhuizing wordt in principe geen verhuiskostenvergoeding toegekend.
- Als sprake is van een aanvraag van een mantelzorgwoning, gaat het college ook daarbij uit van de eigen verantwoordelijkheid voor het hebben van een woning. Dit kan door zelf een woning te bouwen of te huren die op het terrein nabij de woning van de mantelzorgers kan worden geplaatst. Daarbij is uitgangspunt dat de uitgaven die de verzorgende(n) had(den) voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgwoning, aan het wonen in deze woning besteed kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan huur, kosten nutsvoorzieningen, verzekeringen enz. Met die middelen zou een mantelzorgwoning gehuurd kunnen worden. Ook zouden deze middelen besteed kunnen worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) van te betalen. De gemeente kan adviseren en ondersteunen als het gaat om de nodige vergunningen op het gebied van ruimtelijke ordening.
- Als voor het wonen in een geschikt huis het resultaat het noodzakelijk is dat er een aanbouw geplaatst wordt, besluit het college vanwege financieel-economische argumenten alleen tot een aanbouw als tevoren vast staat dat de aanbouw hergebruikt kan worden, zoals bij huurwoningen van woningcorporaties. Bij eigen woningen zal de kans op hergebruik miniem zijn. Daarom kiest het college bij eigen woningen als het maar enigszins kan voor het plaatsen van een herbruikbare losse woonunit en heeft aandacht voor de RO-vergunning.
- Als het gaat om een aanbouw bij een eigen woning zal het college allereerst beoordelen wat iemands mogelijkheden zijn om uit een oogpunt van kosten zelf in de compenserende voorziening te voorzien. Als het mogelijk is deze aanbouw zelf te financieren, bijvoorbeeld door een hypotheek op de woning vestigen waarvan niet wordt afgelost, zodat de kosten beperkt blijven tot de rentekosten, waarop bij belastingaangifte renteaftrek mogelijk is, zal eerst naar deze mogelijkheid gekeken worden.

- Als een in pandige aanpassing mogelijk is, zal het college allereerst die situatie beoordelen voordat uitbreiding van de woning aan de orde komt.
- Bij grotere bouwkundige aanpassingen aan de woning werkt het college altijd eerst met een programma van eisen, waarmee zo nodig meerdere offertes opgevraagd kunnen worden.
- Een aanpassing aan de woning kan door het college in natura en als persoonsgebonden budget worden verstrekt aan belanghebbende.
- Bij het bepalen van woonvoorzieningen houdt het college rekening met de belangen van mantelzorgers, zoals bij tilliften en andere hulpmiddelen die die door mantelzorgers bediend moeten worden.
- Op basis van het feit dat maatwerkvoorzieningen op grond van de wet in hoofdzaak zijn gericht op het individu en op diens eigen woonruimte, worden in beginsel geen voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen verstrekt.
Alleen wanneer zonder een van de hieronder genoemde voorzieningen de woning voor belanghebbende ontoegankelijk blijft, kan het college deze voorziening verlenen aan gemeenschappelijke ruimten:
 - a. Het verbreden van toegangsdeuren;
 - b. Het aanbrengen van elektrische deuropeners;
 - c. Het aanleggen van een hellingbaan van de openbare weg naar de toegang van het gebouw (mits de woningen in het woongebouw te bereiken zijn met een rolstoel);
 - d. Het plaatsen van drempelhulpen;
 - e. Het aanbrengen van een trapleuning bij een portiekwoning;
 - f. Een opstelplaats voor een rolstoel of scootmobiel.
- Andere toegankelijkheidsproblemen in de gemeenschappelijke ruimten dan genoemd onder a t/m f zullen dan in de regel wel op andere wijze gecompenseerd moeten worden, mogelijk door toepassing van het primaat van de verhuizing (en het verstrekken van een verhuiskostenvergoeding).
- Bij aanpassingen aan gemeenschappelijke ruimten zal het college ook beoordelen of het verantwoord is voorzieningen op een voor eenieder bereikbare plaats te zetten. Ook kijkt het college naar zaken als slijtage door weer en wind.
- Het aanpassen van doelgroepgebouwen zal gebeuren conform de afspraken zoals die door het college gemaakt zijn of worden met de eigenaar van deze woningen.
- Een maatwerkwoonvoorziening wordt alleen verstrekt als het woonruimten betreft die als zelfstandige woonruimte in het kader van de Wet op de huurtoeslag ook als zodanig aangemerkt worden. Dit betekent dat geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt aan hotels/pensions, trekkerswoonwagens, verzorgingstehuizen, kloosters, tweede woningen, vakantiewoningen, recreatiewoningen en bij kamerverhuur.
- Geen maatwerkvoorzieningen worden verstrekt in woninggebouwen die specifiek gericht zijn op mensen met beperkingen of ouderen en waarvan verwacht mag worden dat al voorzieningen getroffen zijn in de gemeenschappelijke ruimten of dat voorzieningen bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen worden meegenomen.

Lijst van woonvoorzieningen die algemeen gebruikelijk zijn

Er is geen complete lijst van woonvoorzieningen die algemeen gebruikelijk zijn, maar voorbeelden zijn:

- Mengkranen (zowel eengreeps als thermostatisch);
- Keramisch- of inductiekookplaat;
- Verhoogd toilet of toiletverhoger;
- Tweede toilet/sanibroyeur;
- Renovatie van badkamer en keuken*);
- Antislipvloer/coating;
- Wandbeugels;
- Zonwering (inclusief elektrische bediening);
- Badzitting standaard;
- Centrale verwarming;
- Douchekop op glijstang;
- Losse airco-units;
- Luchtvochtigers en ontvochtigers;
- Stangen voor raambediening van hoge ramen (er is ook een elektrische variant van een raamopener);
- Verhuizing, die in relatie tot de leeftijd van de cliënt voor de betrokken cliënt voorzienbaar en algemeen gebruikelijk is;
- Woningaanpassing of andere voorziening aan/in de woning, die in relatie tot de leeftijd, de gezinsituatie of de woonsituatie van de cliënt voor de betrokken cliënt voorzienbaar en algemeen gebruikelijk is;

- Vaatwasser;
- Wasdroger;
- Ophogen tuin/bestrating bij verzakking.

*) Bij de Wmo wordt er van uit gegaan dat de badkamer of keuken eens in de zoveel jaar vernieuwd wordt. Bij een aanvraag voor een woningaanpassing van een badkamer of keuken wordt rekening gehouden met de leeftijd van de badkamer of keuken. Als een keuken of badkamer ouder is, wordt de bijdrage vanuit de Wmo lager.

• Verplaatsen in en om de woning

Cliënt moet zich in, om en nabij zijn woning kunnen verplaatsen. Daarbij dient gedacht te worden aan het verplaatsen in het kader van het wonen, waarbij de woning bij alle verplaatsingen centraal staat.

Alle andere verplaatsingen, die verder gaan dan de woning (zoals het gaan posten van een brief, het op bezoek gaan bij een buurman of het maken van een ommetje) horen bij: lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Bij deze verplaatsingen horen wel de verplaatsing naar een centrale hal in een flat, waar veelal de brievenbussen zijn, of het gebruik van een balkon of het gebruik van de tuin. Wat de tuin betreft moet het mogelijk zijn in die tuin te komen, de inrichting van de tuin is een eigen verantwoordelijkheid.

Voor het verplaatsen in de woning geldt dat de normale woonruimten bereikt moeten kunnen worden. Te denken valt daarbij aan de woonkamer, de slaapkamer(s), het toilet en de douche. Als er een berging is, moet ook de berging bereikt kunnen worden, als belanghebbende deze daadwerkelijk gebruikt. In principe valt het bereiken van zolders zonder stahoogte, veelal bereikbaar zonder vaste trap, met bijvoorbeeld een vlizotrap, niet onder de normale woonruimten die bereikt moeten kunnen worden.

Het doel hierbij is dat men zich in die ruimten zodanig kan verplaatsen en zich daardoor zodanig kan redden dat normaal functioneren mogelijk is. Om dit te bereiken wordt beoordeeld of en waar ondersteuning met een hulpmiddel nodig is. Dit hulpmiddel hoeft bij verstrekking niet nieuw te zijn. Een voorbeeld van een hulpmiddel is een rolstoel. Een tillift zou ook een voorbeeld kunnen zijn. Doordat een belangrijk deel van de tilliften vanwege aard- en nagelvaste verbinding met het plafond gerekend worden tot de voorzieningen waardoor in een geschikte woning gewoond kan worden, wordt de tillift verder beschouwd als een voorziening die daar onder valt.

Als cliënt beperkingen heeft bij het verplaatsen in en om de woning kan een rolstoel als maatwerkvoorziening worden verstrekt. Er zijn de volgende rolstoelvoorzieningen:

- Handmatig voortbewogen rolstoel
- Elektrische rolstoel en/of
- Aanpassingen aan de rolstoel.

Met aanpassingen worden extra onderdelen op de rolstoel bedoeld die niet standaard geleverd worden, maar wel noodzakelijk zijn voor de cliënt. Accessoires zoals een boodschappenmand of een extra spiegel zijn doorgaans niet noodzakelijk, maar wenselijk en worden daarom niet vergoed.

Voor rolstoelen geldt dat voor incidenteel gebruik een beroep op de uitleenservice of op rolstoelen die op de plaats van bestemming beschikbaar zijn, zoals in pretparken, dierentuinen of ziekenhuizen, gedaan kan worden. Voor een rolstoel die niet in en om de woning gebruikt wordt, maar bijvoorbeeld uitsluitend voor uitstapjes wordt verwezen naar het afwegingskader bij lokaal verplaatsen per vervoermiddel.

Bewoners van een (voorheen AWBZ-)instelling kunnen voor een rolstoel een beroep doen op de Wet langdurige zorg (Wlz).

Afwegingskader

- Het gaat om het zich verplaatsen in en om de woning. Daarom gaat het hier om belanghebbenden die voor het dagelijks zittend verplaatsen, zijn aangewezen op een rolstoel.
- Rolstoelen voor het zogenoemde 'incidentele' gebruik, waarbij de rolstoel in de auto wordt meegenomen om elders, bij het winkelen of bij uitstapjes, te gebruiken, vallen niet onder verplaatsen in en om de woning. Hiervoor wordt verwezen naar het afwegingskader bij lokaal verplaatsen per vervoermiddel.
- Als er noodzaak bestaat voor een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik, zal in de regel via een medisch en al dan niet ergotherapeutisch advies door het college een programma van eisen worden opgesteld.
- Een rolstoel kan door het college verstrekt worden in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.
- Bij verstrekking in natura vallen alle kosten van onderhoud en verzekering onder de verstrekking.

- Bij een verstrekking als persoonsgebonden budget wordt de rolstoel die belanghebbende zou hebben gekregen als voorziening in natura als uitgangspunt genomen. Zou belanghebbende een geschikte, gebruikte rolstoel ontvangen hebben, dan zal het te verstrekken bedrag gebaseerd zijn op deze rolstoel, qua prijs maar ook qua beperkte levensduur vanwege het al afgeschreven deel.
- Ten aanzien van mantelzorgers zal door het college rekening worden gehouden met hun belangen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat als de mantelzorger niet in staat is de rolstoel in alle omstandigheden te duwen, er een ondersteunende motorvoorziening verschaft kan worden.

• **Lokaal verplaatsen per vervoermiddel**

De Wmo heeft tot doel om cliënten te laten participeren in de samenleving. Vervoer speelt hierbij een belangrijke rol.

Het lokaal verplaatsen per vervoermiddel is de mogelijkheid om in de eigen woon- en leefomgeving te gaan en staan waar men wil. Er wordt gesproken over lokaal verplaatsen, waarbij gedacht moet worden aan verplaatsingen in een straal van 15 tot 20 kilometer rond de woning. Buiten dit gebied kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden van het bovenregionale vervoer, dat Valys in opdracht van het ministerie van VWS verricht.

De verplaatsingen moeten passen in het kader van het leven van alledag. Dat zijn alle verplaatsingen die niet uitsluitend te maken hebben met verplaatsingen in het kader van een betaalde baan. Als men voor woon-werkverkeer een aangepaste voorziening nodig heeft, kan mogelijk een beroep worden gedaan op bijvoorbeeld de Wet inkomen naar arbeidsvermogen (WIA).

Een collectief vervoersysteem kan de prioriteit hebben, zodat de keuze voor een persoonsgebonden budget beperkt kan worden, mits men rekening houdt met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager.

Er wordt geen onbeperkte kosteloze vervoermogelijkheid aangeboden. Net als voor personen zonder beperkingen geldt, dient men in de regel voor het vervoer een bijdrage te betalen al dan niet in de vorm van een tarief.

Als er na het optreden van beperkingen geen sprake is van een andere situatie op vervoersgebied dan daarvoor (men heeft al 40 jaar een auto en is gewend daar alles mee te doen), zal er geen noodzaak zijn te compenseren omdat er geen probleem is of omdat men het zelf kan oplossen. Dat kan anders zijn indien door het optreden van de beperkingen ook het inkomen daalt.

Afwegingskader

- Beoordeeld wordt wat de problemen en beperkingen van de cliënt zijn op het gebied van vervoer.
- Om voor een individuele voorziening in aanmerking te komen zal het college eerst nagaan of in het gesprek alle mogelijke alternatieven al zijn beoordeeld. Er wordt gekeken in hoeverre cliënt zelf in de vervoersbehoefte kan voorzien, bijvoorbeeld: cliënt heeft zelf een fiets (met trapondersteuning), een auto, een brommer, kan meerijsen of gebruik maken van de Belbus.
- Voor vervoer van en naar het ziekenhuis kan de Zorgverzekeringswet voorliggend zijn.
- Als het college dient te compenseren, zal gekeken worden waar de vervoersbehoefte van de cliënt uit bestaat.
- Aan de hand van deze vervoersbehoefte zal het college beoordelen of deze behoefte bij een cliënt met een maximale loopafstand van 800 meter ingevuld kan worden met een systeem van collectief vraagafhankelijk vervoer. Hierbij houdt het college rekening met de persoonskenmerken en behoeften van de cliënt.
- Met een systeem voor collectief vervoer of met een andere individuele voorziening dient tenminste een afstand van 1500 km per jaar te kunnen worden afgelegd. Indien daar aanleiding voor is kan het college dit aantal ophogen.
- Bij dit aantal kilometers kan het gebruik van een andere, verstrekte, voorziening zoals een scootmobiel, meegenomen worden hetgeen invloed kan hebben op het aantal kilometers (zie Bijlage 4).
- Bij een cliënt met een loopafstand van minder dan 400 meter zal het college beoordelen of naast een voorziening als collectief vervoer ook nog een voorziening verstrekt moet worden voor de zeer korte afstand.
- Rolstoelen voor het zogenoemde 'incidentele' gebruik, waarbij de rolstoel in de auto wordt meegenomen om elders, bij het winkelen of bij uitstapjes, te gebruiken, kunnen ook als een voorziening in dit kader worden gezien, maar alleen als 'goedkoper adequate' voorziening al dan niet in combinatie met andere daarop afgestemde voorzieningen.

- Indien collectief vervoer niet mogelijk of niet beschikbaar is, kan het college een individuele voorziening in de vorm van een voorziening in natura (taxipas, rolstoeltaxipas) of een persoonsgebonden budget te besteden aan vervoer verstrekken (zie ook Bijlage 4).
- Bij het verstrekken van voorzieningen die af te leiden zijn van de auto, beoordeelt het college of er sprake is van meerkosten ten opzichte van de periode voordat de beperkingen ontstonden. Alleen dan komt men in aanmerking voor een individuele voorziening.
- Kinderen hebben ten opzichte van volwassenen geen volledige vervoersbehoefte. Deze is naar leeftijdscategorieën als volgt ingedeeld:
 - Voor de groep van 0 tot 5 jaar is er geen zelfstandige vervoersbehoefte.
 - Voor de groep van 5 tot 12 jaar is de vergoeding maximaal 50% van de volledige voorziening.
 - Voor de groep van 12 tot 15 jaar is de vergoeding maximaal 75% van de volledige voorziening.
 - Voor de groep van 15 tot 18 jaar is de vergoeding maximaal 100% van de volledige voorziening.
- Voorzieningen kunnen door het college verstrekt worden in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.
- Bij een persoonsgebonden budget is de voorziening die cliënt als voorziening in natura zou ontvangen voor het college uitgangspunt voor de hoogte van het bedrag.
- Zou er in natura een voorziening vanuit het depot verstrekt worden, omdat er een geschikte voorziening aanwezig is, dan zal het bedrag van het persoonsgebonden budget op deze depotvoorziening gebaseerd worden. Daarbij wordt rekening gehouden met de nog resterende afschrijvingsperiode bij het bepalen van de hoogte van het bedrag.
- Met de positie van mantelzorgers kan rekening worden gehouden bij het bepalen van de vervoersvoorziening. Zo kan het noodzakelijk zijn dat de mantelzorger mee wordt vervoerd (vanwege de noodzaak tijdens het vervoer in te grijpen) zodat het vervoer van de mantelzorger als noodzakelijke begeleider gratis plaats vindt.

• Begeleiding

Onder Begeleiding wordt verstaan: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven (artikel 1.1.1 Wmo 2015). Inwoners met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, of met een verstandelijke, lichamelijke of zintuigelijke handicap kunnen aanspraak maken op Begeleiding.

Begeleiding kan zowel individueel als in een groep worden geboden.

Onder begeleiding valt ook het vervoer van en naar de dagbesteding indien daarvoor een medische noodzaak bestaat.

In de Wmo 2015 is geregeld dat de begeleiding per 1 januari 2015 met een overgangstermijn van maximaal een jaar naar de gemeente komt. De grenzen die daarvoor in de AWBZ zijn aangegeven worden als uitgangspunt genomen. Gemeenten hoeven niet meer te doen dan in de AWBZ gangbaar was. Uiteraard mag een gemeente wel meer doen, maar het beschikbare budget biedt hiervoor weinig ruimte. Onder de AWBZ geldt bijvoorbeeld een zogeheten vergoedingslijst voor het pgb. Daarin staat wat pgb houders wel en niet met het pgb mogen bekostigen. Zo mocht bijvoorbeeld met het pgb geen begeleiding worden ingekocht bij recreatieve uitstapjes. Andere protocollen zoals het protocol "gebruikelijke zorg" worden al jaren door gemeenten toegepast bij de verstrekking van huishoudelijke hulp en kunnen worden toegepast op begeleiding en kortdurend verblijf. De gemeente houdt bij de indicatie hier rekening mee.

De aandachtsgebieden bij begeleiding zijn:

- Ondersteunen bij en opbouwen sociaal netwerk inwoner
- Ondersteunen van de thuisadministratie
- Ondersteuning bij arbeidsparticipatie / dagbesteding
- Ondersteuning bij zelfzorg
- Persoonlijk functioneren, gezondheid en welzijn
- Mantelzorg ondersteuning

Onder de AWBZ was de tariefstelling voor de verschillende werkzaamheden onderverdeeld in Nza-codes (Nederlandse zorgautoriteit). Omwille van de administratieve lastenverlichting en vereenvoudiging zijn deze samengevoegd en zijn nieuwe categorieën gemaakt. De nieuwe indeling in categorieën met een daarbij behorend vast tarief is als volgt:

- Reguliere begeleiding
- Gespecialiseerde begeleiding

- Reguliere dagbesteding
- Gespecialiseerde dagbesteding
- Kortdurend verblijf
- Vervoer

Bij de indeling in categorieën van begeleiding wordt er rekening mee gehouden of het een nieuwe cliënt betreft of een zogenaamde overgangsklant. Voor overgangsklanten geldt dat er een aparte deelovereenkomst met de aanbieders is overeengekomen. Hierin is met name een andere tariefstelling opgenomen.

In Bijlage 5 is met betrekking tot de indicatiestelling Begeleiding:

1. een overzicht van de resultaten, aandachtsgebieden en de activiteiten opgenomen.
2. opgenomen welke klassen en normtijden er gelden voor de verschillende activiteiten
3. opgenomen wat er onder de verschillende categorieën van Begeleiding valt en onder meer welke doelgroep en activiteiten.

Vormen van Begeleiding: groepsbegeleiding of individuele begeleiding

Groepsbegeleiding of dagbesteding

Groepsbegeleiding is veel al bekend onder de naam: dagbesteding of dagverzorging.

Dagbesteding dient twee doelen. In de eerste plaats biedt dagbesteding mensen structuur in dag en week en biedt het sociale contacten en bezigheden. Voor mensen onder de pensioengerechtigde leeftijd is het bovendien de bedoeling dat het hen zoveel mogelijk in een situatie brengt die te vergelijken is met de werkomgeving van niet-beperkte mensen. Het tweede doel van dagbesteding is ontlasting van mantelzorgers. Door mensen met een beperking delen van de dag buitenshuis op te vangen, is het voor mantelzorgers vol te houden om de rest van de tijd de vaak zware zorglast te dragen.

Dagbesteding is:

- programmatisch (met een vast dag en/of weekprogramma)
- methodisch (een methode voor werken met de doelgroep als basis) met een welomschreven doel
- vraagt actieve betrokkenheid van de cliënt
- gericht op het structureren van de dag en/of oefenen met vaardigheden, die de zelfredzaamheid bevorderen.

Dagbesteding houdt in een structurele tijdsbesteding met een welomschreven doel waarbij de klant actief wordt betrokken en die hem zingeving verleent. Hieronder wordt niet verstaan een reguliere dagstructurering zoals die in de woon-/verblijfsituatie wordt geboden. Het is ook nadrukkelijk anders dan welzijnsactiviteiten; ook al bevatten welzijnsactiviteiten wel elementen die in dagbesteding voorkomen. Voor veel klanten zal deelname aan activiteiten in bijvoorbeeld een inloophuis of een buurthuis voldoende zijn om structuur te bieden aan de dag en medemensen te ontmoeten. Alleen voor klanten die door hun beperkingen (cognitieve, ernstig fysieke of gedragsproblematiek) een dergelijke dagstructurering, gericht op het verbeteren of behouden van capaciteiten en/of het reguleren van gedragsproblemen nodig hebben is dagbesteding nodig.

Is de ondersteuningsbehoefte gelegen in het bijvoorbeeld een of meerdere keren per week bieden van hulp bij het doornemen van de dag- of weekstructuur en de zorgbehoefte is niet gelegen in het daadwerkelijk bieden van dagstructuur, dan is Begeleiding individueel de aangewezen vorm.

Individuele begeleiding

Individuele Begeleiding kent vele vormen, onder meer:

- toezicht of aansturing bij activiteiten (zowel thuis als buitenshuis) op het gebied van praktische vaardigheden
- ondersteuning bij het aanbrengen van structuur cq. het voeren van regie
- oefenen van in behandeling aangeleerde vaardigheden of gedrag
- ondersteuning bij het organiseren van het dagelijks leven (huishouden, agenda, administratie, geldzaken, regelzaken etc.); dan wordt het vaak "thuisbegeleiding" genoemd.

Begeleiding individueel ligt in veel gevallen dicht bij Begeleiding bij de huishouding en Persoonlijke verzorging (die vanuit de AWBZ naar de ziektekostenverzekering gaat). Er zal dan ook gezocht worden naar combinaties van Begeleiding bij de huishouding en Begeleiding om de hulp zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Begeleiding individueel zal in sommige situaties ook in een groep kunnen worden gegeven bijvoorbeeld bij activiteiten als thuisadministratie of geldbeheer. De begeleider kan dan een paar cliënten in het buurthuis ontvangen in plaats van iedere cliënt apart thuis te bezoeken.

Indiceren Begeleiding

Tot 2015 was begeleiding een functie in de AWBZ. Volgens het Besluit zorgaanpak AWBZ kon een verzekerde met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap die matige, of zware beperkingen hebben op het terrein van: sociale zelfredzaamheid, bewegen en verplaatsen, psychisch functioneren, geheugen en oriëntatie of matig of zwaar probleemgedrag vertonen, aanspraak doen op de functie "begeleiding". Wanneer er een zogenaamde AWBZ grondslag was vastgesteld kon de functie begeleiding (en het aantal uren of dagdelen dat nodig werd geacht) worden geïndiceerd.

In de Wmo kennen we geen grondslagen. In de Wmo is de diagnose niet leidend, maar vormt het gesprek (het onderzoek) de basis voor de indicatiestelling. Hoe individueel deze maatwerkvoorzieningen ook worden benaderd, er is toch behoefte aan instrumenten om de hulpvraag te objectiveren en hierdoor richting geven aan de indicatiestelling. Hiervoor wordt aangesloten bij de Indicatiwijzer die door het CIZ is ontwikkeld.

In de AWBZ werd de functie begeleiding alleen geïndiceerd als sprake was van matige of zware beperkingen. In de Wmo is het uitgangspunt dat in alle gevallen (licht, matige of zware) eerst de mogelijkheden van eigen netwerk en voorliggende en algemene voorzieningen wordt onderzocht maar de verwachting is wel dat met name bij matige en zware beperkingen maatwerkvoorzieningen zullen worden geïndiceerd.

Voorliggende voorzieningen

Voor de voorliggende voorzieningen met betrekking tot Begeleiding geldt wat al eerder is beschreven in het hoofdstuk Voorliggend aan ondersteuning vanuit de Wmo. Meer specifiek geldt ook het volgende.

Zelfredzaamheid

Begeleiding is gericht op het bevorderen, behouden of compenseren van zelfredzaamheid. In het onderzoek wordt rekening gehouden in hoeverre een cliënt zelf zelfredzaam is of dit met behulp van zijn omgeving kan invullen of heeft ingevuld.

Behandeling

Alvorens begeleiding te verstrekken is het van belang dat wordt onderzocht wat de mogelijkheden van behandeling zijn. De stelregel hierbij is dat als verbetering van functioneren of handelen (vaardigheden) nog mogelijk is, eerst behandeling wordt ingezet. Voor de beoordeling hiervan wordt een medisch adviseur (onafhankelijk arts) ingeschakeld. Behandeling kan worden geboden door bijvoorbeeld: ergotherapeut, psycholoog, specialist ouderen geneeskunde of in een revalidatiecentrum of een centrum gespecialiseerd in bepaalde problematiek (zoals een reuma-centrum). Behandeling is gericht op: het verbeteren van de aandoening/ stoornis/beperking, het aanleren van nieuwe vaardigheden of gedrag of nadere functionele diagnostiek.

Anders dan in de AWBZ is de diagnose niet leidend maar een diagnose is doorgaans wel vereist om behandeling in te kunnen zetten en om te bepalen hoe begeleiding de behandeling eventueel kan versterken (en niet contra-productief is). Begeleiding kan wel worden ingezet om de tijdens behandeling geleerde vaardigheden te oefenen of in te slijten. Soms kan begeleiding en behandeling ook tegelijkertijd worden ingezet; dan neemt de begeleiding de taak tijdelijk over, totdat deze tijdens behandeling is aangeleerd. Uiteraard dient er hierover een goede afstemming tussen behandelaar en begeleider plaats te vinden.

(Wettelijk) voorliggende voorzieningen

Dit zijn (wettelijke) voorzieningen waar eerst een beroep op kan worden gedaan alvorens de maatwerkvoorziening "begeleiding" wordt overwogen. Hier wordt in ieder geval rekening gehouden met:

- **Onderwijs:** begeleiding van kinderen met problemen is de verantwoordelijkheid van school (Leerplichtwet). Tevens zijn er mogelijkheden vanuit de Wet passend onderwijs. Alleen in uitzonderlijke situaties; als toezicht en aansturen meer vraagt dan van school en ouders kan worden verwacht en de mogelijkheden vanuit de Wet passend onderwijs ontoereikend zijn kan begeleiding worden geïndiceerd.
- **Kinderopvang:** kinderopvang is de verantwoordelijkheid van ouders, werkgever en overheid (kinderopvangtoeslag). Kinderopvang is ook voor kinderen met een beperking voorliggend. Het leren omgaan van de kinderdagopvang met het kind met een beperking is gebruikelijke hulp van ouders. Alleen in uitzonderlijke situaties als een kind extra begeleiding nodig heeft die niet door de kinderdagopvang kan worden geboden en niet van ouders kan worden verwacht, kan begeleiding worden geïndiceerd.
- **Jeugdwet:** opvoedingsondersteuning voor alle ouders en ouders van kinderen met een beperking, medisch kinderdagverblijf, specialistische hulp thuis of tijdelijke opname worden op grond van de Jeugdwet geboden. Begeleiding kan in sommige gevallen ondersteunend op de opvoedondersteuning thuis ter bevordering van de zelfredzaamheid van ouders worden geboden.

Aanspraak op de Jeugdwet is er voor kinderen tot 18 jaar. In sommige gevallen kan de doelgroep van het 18^e tot en met het 23ste jaar gebruik blijven maken van de Jeugdwet.

- Arbeidsvoorzieningen: op grond van de Ziektewet, WIA, Wajong en WSW zijn er mogelijkheden voor aangepast werk. Het uitgangspunt is dat als aangepast werk of speciaal onderwijs op grond van genoemde regelingen niet mogelijk is dat dan begeleiding groep (dagbesteding) kan worden overwogen.
- Participatiewet: degenen die arbeidsverplichtingen hebben op grond van de Participatiewet hebben geen aanspraak op begeleiding groep ter vervanging van arbeid.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen

Wanneer mensen een beperking hebben wordt bij activiteiten van het dagelijks leven en vrijetijdsbesteding vaak gedacht aan Begeleiding waar voorliggende voorzieningen mogelijk zijn of het gewoon de verantwoordelijkheid is van de cliënt of zijn huisgenoten. Er zijn veel algemeen beschikbare en redelijke oplossingen voorhanden (die mensen zonder beperking ook zelf moeten regelen of betalen). Voorbeelden van algemeen gebruikelijke voorzieningen:

- Activiteiten zoals computercursus of taalles
- Alarmering
- Pictogrammenbord of domotica in huis
- Gezelschap of ondersteuning door vrijwilliger
- Kinderopvang

Gebruikelijke hulp

Er wordt rekening gehouden met de aanwezige gebruikelijke hulp of zorg. Hieronder wordt de hulp verstaan die verwacht wordt van huisgenoten, die "normaal" wordt geacht in de relatie tussen huisgenoten en/of niet structureel meer is dan wanneer de huisgenoot geen beperking zou hebben.

Begeleiding door partner, ouder, volwassen inwonend kind of andere volwassen huisgenoot wordt als gebruikelijke hulp of zorg beschouwd:

- In kortdurende situaties (max. 3 maanden):
 - als uitzicht op herstel (van de zelfredzaamheid) dusdanig is dat begeleiding daarna niet meer nodig zal zijn.
- In langdurige situaties:
 - bij normaal maatschappelijk verkeer binnen de persoonlijke levenssfeer (bezoek familie/vrienden, bezoek huisarts, brengen en halen van kinderen naar school, sport of clubjes);
 - hulp bij overnemen van taken die bij een gezamenlijk huishouden behoren zoals de thuisadministratie;
 - het leren omgaan van derden (familie/vrienden/leerkracht etc.) met cliënt
 - ouderlijk toezicht op kinderen, de aard en mate hiervan is afhankelijk van de leeftijd van het kind.

Alleen wanneer er sprake is van een langdurige situatie waarbij de gebruikelijke hulp substantieel wordt overschreden, is er sprake van bovengebruikelijke hulp en kan Begeleiding worden ingezet.

Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) heeft voor kinderen schema's ontwikkeld waarin per leeftijds-categorie, vaardigheden en behoefte aan toezicht of hulp voor gezonde kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel wordt beschreven. Op basis hiervan kan worden vastgesteld welke taken gebruikelijk en welke bovengebruikelijk zijn. Zie hiervoor de toelichting op artikel 8 van de Verordening.

Omvang Begeleiding (inclusief persoonlijke verzorging)

De omvang Begeleiding is onderverdeeld in individuele begeleiding en dagbesteding. De omvang en het afwegingskader verschillen en worden zodoende hierna per onderdeel weergegeven.

Begeleiding maakt vaak deel uit van een heel pakket van zorg van Behandeling en Persoonlijke verzorging. De omvang van de hulp wordt hierdoor sterk bepaald. In de AWBZ werd deze functies veelal samengevoegd in een integraal pakket. In de Wmo is dit niet meer mogelijk maar zullen de indicaties voor Behandeling en Persoonlijke verzorging wel meegewogen worden bij de indicatiestelling voor Begeleiding en zal de hulp met behandelaars en thuiszorg (persoonlijke verzorging) worden afgestemd.

Voor Begeleiding in combinatie met Persoonlijke verzorging geldt dat ondersteuning (zogenaamde hulp met de handen op de rug) bij de Persoonlijke verzorging onder de Wmo 2015 valt en overname van de Persoonlijke verzorging onder de Zorgverzekeringswet valt. Voorbeeld: een cliënt aansturen dat deze zich gaat wassen is Wmo en het daadwerkelijk wassen van een cliënt is Zorgverzekeringswet.

In de Wmo zal tevens worden gezocht naar mogelijke combinaties van maatwerkvoorziening Begeleiding en voorliggende voorzieningen op het gebied van Welzijnswerk.

Omvang Individuele Begeleiding

Individuele begeleiding wordt vastgesteld in klassen, de uren in de klassen lopen op tot maximaal 24,9 uren per week. Meer uren per week zijn indien nodig en duidelijk gemotiveerd mogelijk. De omvang van de indicatie (het aantal uren begeleiding) is gebaseerd op de optelsom van de duur van de betreffende activiteiten. Dus welke activiteiten zijn nodig, hoeveel tijd kosten deze activiteiten, hoe vaak per week en zijn de activiteiten planbaar of niet planbaar of is er ook vaak toezicht nodig? Om te objectiveren hoeveel tijd er nodig is voor activiteiten en in welke frequentie zal gebruik worden gemaakt van een normtijden overzicht, dat is gebaseerd op de Indicatiewijzer van het ClZ en is aangepast aan de Wmowerkwijze. In bijlage 5 is een normtijdenoverzicht opgenomen. De omvang kan per combinatie van activiteiten nooit meer bedragen dan de in de tabel genoemde maxima. Meer uren per week zijn, indien nodig en duidelijk gemotiveerd, mogelijk. Het gaat hier om de uitzonderingsgevallen waarbij additionele tijd kan worden geïndiceerd.

Klassen

De klassen voor Reguliere of Gespecialiseerde Begeleiding zijn als volgt bepaald:

klasse 1:	0 – 1,9 uur per week
klasse 2:	2 – 3,9 uur per week
klasse 3:	4 – 6,9 uur per week
klasse 4:	7 – 9,9 uur per week
klasse 5:	10 – 12,9 uur per week
klasse 6:	13 – 15,9 uur per week
klasse 7:	16 – 19,9 uur per week
klasse 8:	20 – 24,9 uur per week

Afwegingskader

- Het college beoordeelt de hulpvraag in een brede context. Daarvoor worden de problemen en beperkingen van de cliënt op het gebied van Begeleiding onderzocht.
- Bij het beoordelingsproces wordt nadrukkelijk gebruik gemaakt van informatie zoals die voorhanden is via derden (familie, naasten, door de gemeente gecontracteerde aanbieders, cliëntondersteuner et cetera).
- Voor advisering in het beoordelingsproces kunnen diagnostische teams of expertise worden ingeschakeld.
- In het onderzoek worden alle (wettelijk) voorliggende, algemene en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen, zoals regulier en speciaal onderwijs, opleiding, reguliere betaalde arbeid of arbeid op grond van de Participatiewet.
- Het college beoordeelt oplossingen in de vorm van: de eigen kracht van cliënt of gebruikelijke zorg of de inzet van het sociaal netwerk.
- Het college houdt rekening met de draagkracht van mantelzorgers. Zo kan in geval van dreigende overbelasting van de mantelzorger tijdelijk een maatwerkvoorziening aan de verzorgde belanghebbende worden toegekend.
- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot het oplossen van het probleem zal het college compenseren met een maatwerkvoorziening.
- Vervolgens bepaalt het college wat noodzakelijk is om:
 - te voorkomen dat de zelfredzaamheid / participatie van de klant verslechterd en/of
 - de zelfredzaamheid / participatie van de klant te stabiliseren en/of te verbeteren.
- Hierbij bepaalt het college de omvang van de noodzakelijke maatwerkvoorziening. Bij het bepalen van de omvang neemt het college de normtijden in uren en minuten zoals vastgelegd in bijlage 5 als uitgangspunt. Per activiteit bepaalt het college het aantal minuten. Het totaal aantal noodzakelijke uren ondersteuning wordt bepaald door de normtijden van de verschillende activiteiten bij elkaar op te tellen. De omvang van de Begeleiding wordt vastgesteld in klassen, met daarin een bandbreedte in uren.
- Op basis van individueel maatwerk kan het college afwijken van de normtijden.

Omvang Dagbesteding

Dagbesteding wordt vastgesteld in klassen. De hoogte van de klasse komt overeen met het aantal geïndiceerde dagdelen per week. Een dagdeel is gelijk aan maximaal 4 aaneengesloten uren. Het maximum is 9 dagdelen per week. Dat is gelijk aan een in Nederland gebruikelijke 36-urige werkweek of afgeleid van het gemiddeld aantal uren dat een gezond persoon naar school gaat of studeert.

Vanuit de AWBZ wordt overgenomen dat voor personen van 65 jaar of ouder het maximum voor dagopvang 6 dagdelen per week bedraagt.

Het aantal dagdelen dat voor Dagbesteding wordt geïndiceerd is afhankelijk van:

- de noodzaak
(Hoeveel structuur, activering, toezicht etc. is nodig? Wat biedt het eigen netwerk of de voorliggende voorzieningen, hoe belast is de mantelzorg etc.)
- de mogelijkheden van de cliënt
(Hoeveel kan de cliënt fysiek en mentaal aan?)
- het doel dat van de ondersteuning.
Daarbij kan het gaan om: dagbesteding ter vervanging van arbeid of het bieden van activiteiten met als doel een andersoortige vorm van dagstructurering dan arbeid (denk aan pensioengerechtigde of mensen zonder arbeidsverleden) en tevens zelfredzaamheid en cognitieve capaciteiten en vaardigheden zoveel mogelijk te handhaven en/of gedragsproblematiek te reguleren.

Voor dagbesteding zijn de klassen vastgesteld in termen van dagdelen.

Klassen

De klassen zijn als volgt bepaald:

- klasse 1: een dagdeel per week
- klasse 2: twee dagdelen per week
- klasse 3: drie dagdelen per week
- klasse 4: vier dagdelen per week
- klasse 5: vijf dagdelen per week
- klasse 6: zes dagdelen per week
- klasse 7: zeven dagdelen per week
- klasse 8: acht dagdelen per week
- klasse 9: negen dagdelen per week

Afwegingskader

- Het college beoordeelt de hulpvraag in een brede context.
- De inhoud van het aandachtsgebied Ondersteuning bij arbeidsparticipatie/dagbesteding bestaat uit het bieden van activiteiten die in de plaats komen van (betaald) werk en ter ondersteuning van de mantelzorg.
- Bij het beoordelingsproces wordt nadrukkelijk gebruik gemaakt van informatie zoals die voorhanden is via derden (familie, naasten, door de gemeente gecontracteerde aanbieders, cliëntondersteuner et cetera).
- Voor advisering in het beoordelingsproces kunnen diagnostische teams of expertise worden ingeschakeld.
- Het college beoordeelt oplossingen in de vorm van: de eigen kracht van cliënt of gebruikelijke zorg of de inzet van het sociaal netwerk.
- Het college bepaalt of de beperking van de klant gecompenseerd kan worden door gebruik te maken van wettelijk voorliggende voorzieningen, zoals regulier en speciaal onderwijs, opleiding, reguliere betaalde arbeid, of arbeid op grond van de Participatiewet.
- Het college beoordeelt in hoeverre de mantelzorg, het steunsysteem van de klant of algemene voorzieningen zoals bijvoorbeeld sociaal cultureel werk of vrijwilligerswerk een oplossing kunnen bieden;
- Is dat niet of onvoldoende het geval dan beoordeelt het college of er compensatie plaats moet vinden in de vorm van een maatwerkvoorziening. Deze kan in een collectieve vorm worden geboden of in een individuele vorm.
- Het college houdt bij de beoordeling collectief of individueel rekening met in de persoon van de belanghebbende gelegen factoren zoals diens (medische) situatie en zijn belastbaarheid.
- Als er medische contra-indicaties zijn voor collectief, kunnen de activiteiten in de vorm van de aanspraak Begeleiding (individueel) worden geïndiceerd. Waarbij opgemerkt wordt dat een dagdeel in collectief verband in die situatie niet gelijk is aan vier uur Begeleiding individueel, maar is afhankelijk van het resultaat. Het gaat dan om personen waarvoor op medische gronden een contra-indicatie geldt voor deelname aan een groep geboden door een instelling, zoals infectiegevaar of ernstige energetische beperkingen.
- Het college houdt rekening met de draagkracht van mantelzorgers. Zo kan in geval van dreigende overbelasting van de mantelzorg een individuele voorziening aan de verzorgde belanghebbende worden toegekend.
- Het college bepaalt de omvang van de compensatie tot een maximum van 9 dagdelen collectieve dagbesteding. De omvang wordt mede afgestemd op de behoefte van belanghebbende en zijn mantelzorgers(s).

Vervoer naar Dagbesteding

Bij een indicatie voor dagbesteding zal ook worden onderzocht of de cliënt in staat is om de locatie van de dagbesteding te bereiken. Wanneer een cliënt in staat is met het openbaar vervoer te reizen (even-

tueel na oefenen onder begeleiding) of met de fiets of een ander vervoermiddel zelfstandig (of onder begeleiding van mantelzorg of vrijwilliger, indien beschikbaar) de dagbesteding kan bereiken dan is dat uiteraard voorliggend. Wanneer dit niet mogelijk is, zal vervoer van en naar de dagbesteding worden geïndiceerd. De meeste aanbieders van dagbesteding hebben afspraken met vervoersbedrijven die de cliënt van huis of bij een vast verzamelpunt ophalen en naar de dagbesteding brengen en halen. Op het budget voor het vervoer vanuit de AWBZ is in 2014 al fors bezuinigd waardoor instellingen zelf hebben gezocht naar manieren om het vervoer efficiënter te organiseren. Hierdoor wordt nu bij de keuze voor een bepaalde locatie dagbesteding voor een cliënt al rekening gehouden met reisafstand en zijn initiatieven ontwikkeld om cliënten te leren zelfstandig met het openbaar vervoer te reizen. Deze ontwikkeling zal onder de Wmo zeker worden voortgezet.

Toezicht in het vervoer werd onder de AWBZ niet geïndiceerd omdat werd aangenomen dat het niveau van het vervoer naar dagbesteding is aangepast aan de gebruikers. Wanneer er medisch gezien toezicht nodig is dan kan hiervoor een beroep gedaan worden op de zorgverzekeringswet.

De gemeente heeft overeenkomsten gesloten met aanbieders van vervoer. Voor de vervoerstarieven gelden de afspraken die met de aanbieders zijn overeengekomen. Hiervoor is er een onderscheid gemaakt tussen nieuwe cliënten en bestaande cliënten die onder de overgangsregeling vallen.

Afwegingskader

- Het college beoordeelt of belanghebbende in aanmerking komt voor een individuele voorziening voor vervoer van en naar de activiteiten van de dagbesteding. Indien belanghebbende om medische redenen niet in staat is zelf de locatie van de activiteiten te bereiken, wordt eerst gekeken of de mantelzorger, het steunsysteem of een vrijwillig vervoersinitiatief een oplossing kan bieden. Is dit niet het geval dan kan het college een individuele voorziening voor vervoer naar de locatie van de activiteiten verstrekken.
- Uitgangspunt, indien vervoer nodig is, is dat de locatie die zich het dichtst bij het adres van de belanghebbende bevindt en die adequate compensatie biedt voor de beperking van de belanghebbende, voorliggend is aan locaties die verder weg liggen.
- Bij de keuze voor een vervoerder betreft het college de mogelijkheden die het collectief vervoer en ander aanwezig doelgroepenvervoer biedt.
- Er wordt geen toezicht tijdens het vervoer naar de dagbesteding geïndiceerd. Er mag namelijk worden aangenomen dat het niveau van het vervoer (inclusief het toezicht) naar deze zorg is aangepast aan de gebruikers.

Kortdurend verblijf

Kortdurend verblijf is bedoeld voor cliënten die permanent toezicht nodig hebben. Bij kortdurend verblijf logeert een cliënt maximaal 72 uur per week in een instelling, bijvoorbeeld in een gehandicapteninstelling, verpleeghuis of verzorgingshuis. Hiermee wordt de mantelzorger (bijv. ouder, partner of huisgenoot) ontlast, zodat deze de zorg langer kan volhouden en cliënt thuis kan blijven wonen.

Kortdurend verblijf doet zich voor in situaties waarin de mantelzorger geheel of gedeeltelijk de zorg voor belanghebbende als gevolg van (dreigende) overbelasting niet meer uit kan voeren en waarvoor ook het eigen steunsysteem geen oplossing kan bieden. Een uitzondering hierop geldt wanneer het gaat om ouders die bovengebruikelijke zorg verlenen aan hun kinderen. Hierbij hoeft geen sprake te zijn van dreigende overbelasting en kan alleen op grond van hun bovengebruikelijke taken kortdurend verblijf worden geïndiceerd.

Mantelzorg is langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, door personen uit diens omgeving waarbij de zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg overstijgt.

Door de gemeente wordt eerst onderzocht of er andere manieren zijn om de mantelzorger te ontlasten. Hierbij valt te denken aan het inschakelen van een vrijwilliger die een paar uur de zorg voor een cliënt overneemt, en ook dagbesteding kan als belangrijk neveneffect of zelfs doel hebben de mantelzorg te ontlasten.

De omvang van kortdurend verblijf is 1, 2 of 3 etmalen per week, afhankelijk van wat noodzakelijk is in de specifieke situatie van de cliënt. Er is een maximum van 3 etmalen per week gesteld omdat het logeren betreft. Bij meer dan 3 etmalen in een instelling is er sprake van opname waarvoor een indicatie op grond van de Wlz moet worden gesteld. Het is denkbaar dat hierop in specifieke situaties een uitzondering kan worden gemaakt om bijvoorbeeld verblijf van een week, zodat mantelzorg op vakantie kan, mogelijk te maken. Dan moet wel vaststaan dat andere oplossingen, zoals bijvoorbeeld respijtzorg vergoed door de ziektekostenverzekeraar, geen optie zijn.

In de instelling waar cliënt kortdurend verblijft, wordt de dagelijkse zorg overgenomen. Wanneer verpleging nodig is, moet dit apart op grond van de Wlz worden geïndiceerd. Behandeling behoort nadrukkelijk niet bij kortdurend verblijf.

Cliënt is zelf verantwoordelijk voor vervoer van en naar de instelling voor kortdurend verblijf. Hij kan hiervoor gebruik maken van eigen vervoer of van hulp uit het eigen netwerk. Wanneer de cliënt beperkingen heeft op het gebied van vervoer zal hij doorgaans in het bezit zijn van een pasje voor de Belbus, Regiotaxi of een (rolstoel-)taxikostenvergoeding krijgen, waarmee hij zich naar de instelling kan vervoeren. Kortdurend verblijf kent anders dan school of dagbesteding geen exacte starttijden zodat gebruik van een collectief vervoerssysteem als de Belbus of Regiotaxi (eventueel met begeleider) een geschikte oplossing biedt.

Indicatiecriteria

Om in aanmerking te komen voor Kortdurend Verblijf moet worden voldaan aan alle hieronder genoemde voorwaarden:

1. belanghebbende heeft beperkingen, chronische psychische of psychosociale problemen;
2. belanghebbende is gezien de zorgbehoefte aangewezen op zorg gepaard gaand met permanent toezicht (24 uur per dag), en
3. ontlasting van de persoon die gebruikelijke zorg of mantelzorg aan de belanghebbende levert, is noodzakelijk.

Permanent toezicht

Permanent toezicht omvat altijd bovengebruikelijk toezicht. Het is toezicht waarop de klant noodzakelijkerwijs is aangewezen op regelmatige en onregelmatige momenten en die geboden wordt op basis van actieve observatie. Het gaat dus om belanghebbenden die 24 uur per dag toezicht nodig hebben. Dit is op het grensvlak met de Wlz waarbij ook één van de criteria is dat de klant 24 uur per dag toezicht nodig heeft.

Bij het begrip toezicht moet goed het onderscheid met de Zvw in het oog worden gehouden. Een voorbeeld is het verpleegkundig toezicht dat nodig is bij thuisbeademing. Dat valt niet onder de Wmo maar onder de verpleging op grond van de Zvw.

Permanent toezicht kan verschillende aangrijpingspunten hebben en verschillen in intensiteit. Afhankelijk daarvan kan de toezichtfunctie op verschillende manieren vorm krijgen. Het toezicht kan gericht zijn op:

1. het bieden van fysieke zorg, zodat tijdig kan worden ingegrepen bij bijvoorbeeld valgevaar, of complicaties bij een ziekte; en/of
2. het verlenen van zorg op onregelmatige en/of frequente tijden, omdat de klant zelf niet (meer) in staat is om hulp in te roepen; en/of
3. het preventief ingrijpen bij gedragsproblemen (voorkomen van escalatie en gevaar).

Klassen Kortdurend verblijf

De omvang van de functie Kortdurend Verblijf wordt vastgesteld in klassen en uitgedrukt in etmalen.

De klassen zijn als volgt bepaald:

klasse 1: een etmaal per week

klasse 2: twee etmalen per week

klasse 3: drie etmalen per week

Afwegingskader

- De inhoud van dit resultaat bestaat uit het tijdelijk overnemen van het toezicht op belanghebbende die permanent, 24 uur per dag toezicht nodig heeft.
- Het college stelt vast dat belanghebbende een zodanige beperking heeft dat hij een mantelzorger nodig heeft om de handelingen en activiteiten die hij zelf niet (meer) kan doen, voor hem te verrichten, dan wel om toezicht te houden in verband met gedrags- en of gezondheidsproblematiek.
- Het college stelt de noodzaak voor permanent, 24 uur per dag toezicht vast. Van permanent toezicht is sprake indien:
 - hulp nodig is op regelmatige en onregelmatige momenten. De zorgverlening moet inspelen op de (frequent voorkomende) al dan niet geëxpliciteerde zorgvraag;
 - die hulp geboden wordt op basis van actieve observatie, die tot doel heeft dreigende ontsporing in het gedrag of verslechtering van de gezondheidssituatie tijdig te signaleren, waardoor tijdig ingegrepen kan worden en escalatie van onveilige/ gevaarlijke/ (levens)bedreigende gezondheids- en of gedragsituaties kan worden voorkomen.

- Het college stelt vast dat verblijf in de thuissituatie verantwoord en realistisch is. De grens van de ondersteuning onder de AWBZ was vastgesteld op maximaal drie etmalen per week (= 18 dagdelen). Is er meer nodig dan gold dat verblijf in de thuissituatie niet meer verantwoord en realistisch is.
- Als het college heeft vastgesteld dat de ouder(s) en/of andere huisgenoten in de thuissituatie overbelast is/zijn, of dit door het bieden van mantelzorg dreigt/dreigen te raken en daardoor niet meer in staat is/zijn de mantelzorg (volledig) te leveren, beoordeelt het college eerst of binnen het eigen steunsysteem van de mantelzorger een oplossing voor de overbelasting kan worden gevonden. Te denken valt aan een familielid die een middag of weekend de zorg overneemt. Is dat niet of niet voldoende het geval dan beoordeelt het college of voorliggende voorzieningen een oplossing kunnen bieden. Hierbij kan gedacht worden aan een steunpunt mantelzorg dat informatie kan verstrekken over voorzieningen, of een vrijwilligerssteunpunt dat kan bemiddelen voor een vrijwilliger.
- De belastbaarheid met het oog op de gezondheid van de ouder, partner of huisgenoot moet worden beoordeeld door of onder verantwoordelijkheid van een arts.
- Als het college heeft vastgesteld dat inzet van het eigen steunsysteem en de voorliggende voorzieningen het probleem van de (dreigende) overbelasting niet in voldoende mate vermindert, kan het college de maatwerkvoorziening kortdurend verblijf toekennen.
- Een uitzondering op de regel dat sprake moet zijn van (dreigende) overbelasting geldt wanneer het gaat om ouders die bovengebruikelijke zorg verlenen aan hun kind(eren). Hierbij kan op grond van hun bovengebruikelijke taken kortdurend verblijf worden geïndiceerd.
- Het college gaat ook na of belanghebbende een indicatie voor Zvw-persoonlijke verzorging en verpleging heeft. Wanneer deze zorg door de partner, ouder, volwassen kind en/of andere huisgenoot zelf wordt geleverd via een pgb, kan dit een reden zijn voor (dreigende) overbelasting. De overbelasting kan in dit geval worden verminderd wanneer de mantelzorger in plaats van zelf de persoonlijke verzorging te leveren, deze inkoop in de vorm van zorg in natura door een thuiszorgaanbieder. Deze oplossing is voorliggend aan een maatwerkvoorziening.
- Het college houdt rekening met de afbakening met de Zvw en Wlz.

GGZ-inloop

Een inloopfunctie GGZ is een laagdrempelige voorziening in het kader van dag- en arbeidsmatige activiteiten. Het gaat hierbij dan ook vooral om de beschikbaarheidsfunctie. Dat betekent dat aan de deelnemers geen strenge eisen worden gesteld voor wat betreft de deelname aan de inloop. Er is dan ook geen indicatie vereist. Over het algemeen is tijdens de openingsuren van de inloopfunctie altijd minimaal een begeleider aanwezig.

Doelgroep:

De inloop is bedoeld voor (ex)cliënten met een langdurige psychische stoornis en daarmee samenhangende beperkingen.

Inlooppunten:

De functie Inloop GGZ wordt naar alle gemeenten gedecentraliseerd, tenzij de functie onderdeel uitmaakt van de maatschappelijke opvang: dan gaat het naar centrumgemeenten. Vanuit de AWBZ worden in onze regio diverse inlooppunten GGZ gefinancierd. Over het algemeen komen de meeste bezoekers van inloopfuncties uit centrumgemeenten. In onze regio zien we in aansluiting hierop ook meer inloopfuncties in Leiden dan in de regiogemeenten.

Katwijk heeft een inloophuis bij Stichting De Brug en een inloopfunctie GGZ bij de Poolster.

• Doventolk

Een van de nieuwe taken voor de gemeente is de doventolkzorg. Doventolkzorg omvat zorg door een doventolk bij het voeren van een gesprek in de leefsituatie. Het inkoopbeleid wordt landelijk ingevuld door de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Alleen belanghebbenden komen in aanmerking voor doventolkzorg.

• Beschermd Wonen en Opvang

Cliënten die door hun beperkingen behoefte hebben aan een beschermd woonklimaat die gericht is op het bieden van structuur en ondersteuning van alle dagelijks activiteiten wonen vaak in een zogenaamde woonvorm voor beschermd wonen. Zij krijgen begeleiding bij de structuur van hun dagelijks leven, ondersteuning bij regelzaken en geldbeheer en bij het vinden van een passende daginvulling. Voor een deel van de cliënten is beschermd wonen een opstapje naar zelfstandig wonen.

Voor beschermd wonen of opvang was een indicatie op grond van de AWBZ noodzakelijk maar deze taak is met overgangsrecht overgeheveld naar de Wmo 2015. Het wordt voorlopig een taak voor de zogenaamde centrumgemeenten (voor gemeente Katwijk is dit de gemeente Leiden), zij krijgen ook het budget voor deze taak.

De centrumgemeente moet de toegang bepalen via een beschikking. Als een belanghebbende zich meldt voor beschermd wonen of opvang zal deze worden doorverwezen naar gemeente Leiden.

HOOFDSTUK 4. PERSOONSgebonden BUDGET

Keuze voor maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget

De cliënt wordt geïnformeerd over de mogelijkheid voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget. Bij een persoonsgebonden budget koopt cliënt zelf de ondersteuning/voorziening in. Het college bepaalt of een persoonsgebonden budget wordt toegekend.

We onderscheiden een persoonsgebonden budget voor dienstverlening (= begeleiding bij de huishouding, begeleiding, kortdurend verblijf) en een persoonsgebonden budget voor andere maatwerkvoorzieningen (= op het gebied van wonen en voor rolstoelen).

De medewerker informeert de cliënt op zijn verzoek over de maximale budgetten die voor de ondersteuning waarvoor hij een persoonsgebonden budget wil aanvragen van toepassing zijn. Hij wijst daarbij de cliënt op de voorwaarden om voor een persoonsgebonden budget in aanmerking te komen, als ook de rechten en plichten die hieraan verbonden zijn.

Afwegingskader

Wet en verordening

De cliënt moet voldoen aan de volgende criteria:

- de cliënt moet zelf of met behulp van zijn netwerk, in staat zijn tot een redelijke waardering van zijn belangen en in staat zijn de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren. Dit betekent dat cliënt (of iemand die hij daarvoor inschakelt) moet kunnen inzien wat er aan ondersteuning moet worden ingekocht, hij moet offertes opvragen, hulpverleners kunnen aansturen, de administratieve verplichtingen richting gemeente en Sociale Verzekeringsbank kunnen uitvoeren etc;
- de cliënt moet kunnen motiveren waarom hij de maatwerkvoorziening als pgb geleverd wil krijgen;
- er moet zijn gewaarborgd dat hetgeen de cliënt met zijn pgb inkoop veilig en doeltreffend is. Hierbij wordt meegewogen dat hetgeen de cliënt wenst in te kopen in redelijkheid geschikt is voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt en ook van voldoende kwaliteit is.

Een pgb kan worden geweigerd:

- voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de cliënt voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt.
- voor zover de kosten van het betrekken van de ondersteuning hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening. Als de kosten hoger zijn dan de kosten van een maatwerkvoorziening, zal het pgb gemaximeerd worden op de kosten van de maatwerkvoorziening.
- als een pgb eerder is herzien of ingetrokken omdat:
 - de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - de cliënt niet voldoet aan de aan het pgb verbonden voorwaarden;
 - het pgb niet of voor een ander doel is gebruikt.
- als er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie, zolang het onderzoek voor een maatwerkvoorziening nog niet is afgerond en er op basis hiervan nog geen besluit is genomen over de noodzaak, aard en omvang van de maatwerkvoorziening.
- als er sprake is van een zodanig instabiele of progressieve medisch situatie dat het op voorhand duidelijk is dat de individuele voorziening snel niet meer adequaat zal zijn.
- als er sprake is van een cliënt met aanzienlijke schulden, terwijl deze cliënt medewerking weigert bij het oplossen van deze schuldenproblemen.

Zorg/budgetplan

De cliënt is verplicht voor een persoonsgebonden budget voor dienstverlening een zorg/budgetplan (artikel 1 Besluit maatschappelijke ondersteuning) te overleggen volgens een voorgeschreven format. Op grond van dit plan moet de medewerker kunnen vaststellen of de cliënt in aanmerking kan komen voor een persoonsgebonden budget.

Het plan moet ook inzicht geven wie de ondersteuning gaat leveren en -afhankelijk van het type ondersteuning- of deze beschikt over de benodigde kwalificaties.

Is er sprake van een persoonsgebonden budget voor andere maatwerkvoorzieningen, dan moet hij een zorg/ budgetplan overleggen volgens een format dat relevant is voor het type ondersteuning en voegt daarbij een offerte of factuur.

De cliënt wordt geadviseerd het zorg/budgetplan op te stellen en aan de medewerker ter toetsing te overhandigen tijdens de onderzoeksfase, zodat deze eventueel nog besproken en bijgesteld kan worden en de resultaten van het onderzoek meegenomen kunnen worden in het verslag.

Zorgovereenkomst

De cliënt is verplicht voor de dienstverlening die hij wenst in te kopen met een persoonsgebonden budget een schriftelijke overeenkomst af te sluiten met de zorgverleners die hij daarvoor in wenst te schakelen. De zorgovereenkomst dient te voldoen aan het format, zoals dat door de Sociale Verzekeringsbank ter beschikking wordt gesteld.

Combinatie persoonsgebonden budget en zorg in natura

Een cliënt kan ervoor kiezen een arrangement voor dienstverlening (combinatie van verschillende gebieden van ondersteuning) gedeeltelijk in de vorm van een persoonsgebonden budget en gedeeltelijk in natura te ontvangen.

In dat geval moet uit het zorg- en budgetplan duidelijk zijn hoe de cliënt deze verdeling wil maken en ligt de verplichting bij de cliënt of zijn vertegenwoordiger om de ondersteuning te coördineren en op elkaar af te stemmen.

Er is geen combinatie van pgb en ondersteuning in natura mogelijk binnen een gebied. Binnen een gebied van ondersteuning moet de cliënt kiezen voor of ondersteuning in natura of een persoonsgebonden budget.

Trekkingsrecht

Voor zover het persoonsgebonden budget valt onder het trekkingsrecht bij de Sociale Verzekeringsbank, zal de cliënt moeten voldoen aan de verplichtingen die aan dit trekkingsrecht zijn verbonden.

Hoogte van het persoonsgebonden budget

De hoogte van het persoonsgebonden budget voor dienstverlening is afhankelijk van de vraag of er sprake is van ondersteuning door een al dan niet daartoe opgeleid persoon en/of een persoon die al dan niet werkzaam is via een instelling (artikel 1 lid 2 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015). Het uurbedrag wordt door het college vastgesteld en vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning.

Voor overige maatwerkvoorzieningen is het bedrag bepaald op de tegenwaarde van de zaak die de cliënt ontvangen zou hebben als de zaak in natura zou zijn verstrekt. Daarbij zal veelal sprake zijn van kortingen, omdat via een contract met een leverancier een grote hoeveelheid voorzieningen afgenomen wordt. Deze korting wordt doorberekend naar het persoonsgebonden budget. Het is immers niet de bedoeling dat een persoonsgebonden budget meer geld gaat kosten dan verstrekking in natura. Over het algemeen zal er van uitgegaan kunnen worden dat ook met een persoonsgebonden budget een voorziening met korting zal kunnen worden aangeschaft. Is dat niet het geval dan zal beoordeeld moeten worden of niet het volledige bedrag zonder korting vergoed zal moeten worden omdat anders het te bereiken resultaat onbereikbaar wordt. Verder zal worden uitgegaan van de situatie die er zou zijn als de voorziening in natura zou worden verstrekt. Zou dat een nieuwe voorziening zijn of een voorziening die verstrekt zou worden uit depot? In de eerste situatie wordt het bedrag bepaald op een nieuwe voorziening, met korting. In het tweede geval wordt het bedrag bepaald op het bedrag dat het zou kosten om de voorziening uit depot aan te schaffen.

Omdat de meeste voorzieningen in natura door het college op huurbasis, inclusief het onderhoud en de reparaties, worden afgenomen, zal daar in de regel voor de bepaling van het persoonsgebonden budget ook aansluiting bij worden gezocht. In andere gevallen kan het bedrag afgeleid worden van bijvoorbeeld een offerte. Daarbij kunnen bedragen geteld worden voor het onderhoud en de reparaties van de voorziening, voor zover daar sprake van kan zijn. Deze bedragen zijn ofwel bij verstrekking in eigen beheer bekend vanuit het verleden, ofwel kunnen bij verstrekking via een leverancier bij de leverancier worden opgevraagd.

Eigen bijdrage

Op het persoonsgebonden budget kan een eigen bijdrage in mindering worden gebracht (artikel 2 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning).

Continuïteit

Het is van belang dat er continuïteit is in de ondersteuning, zodat de dienstverlening efficiënt kan worden uitgevoerd. Dit vergroot de doelmatigheid en de ondersteuning. Om die reden worden er grenzen gesteld aan de frequentie waarmee de cliënt mag wisselen tussen zorgaanbieders of tussen persoonsgebonden budget en zorg in natura.

- Een cliënt kan maximaal 1x per jaar wisselen van aanbieder van dienstverlening, tenzij de wisseling veroorzaakt wordt door een situatie die niet aan de cliënt valt te verwijten.

- Een cliënt kan maximaal 1x per jaar wisselen tussen ondersteuning in natura en ondersteuning in de vorm van een persoonsgebonden budget.

Kosten die niet ten laste van het persoonsgebonden budget kunnen worden gebracht

Het is de cliënt niet toegestaan om bemiddelingskosten, administratiekosten en een eenmalige uitkering (vrij besteedbaar bedrag) te betalen uit het persoonsgebonden budget voor dienstverlening. Ook reiskosten die de zorgverlener maakt en extra loon in de vorm van een feestdagenuitkering kunnen niet uit het persoonsgebonden budget worden vergoed. Het budget mag alleen aan zorg worden besteed.

Verantwoording persoonsgebonden budget

De controle van het persoonsgebonden budget vindt als volgt plaats. Iedere budgethouder dient de volgende stukken te bewaren: de nota/factuur van de aangeschafte voorziening; een betalingsbewijs van aanschaf van de voorziening of een overzicht van de salarisadministratie met bewijsmiddelen.

Naast de hiervoor genoemde controle aspecten geldt het vereiste van de zogenoemde 'girale betaling'. Met bankafschriften dient verantwoord te worden dat het persoonsgebonden budget op correcte wijze is besteed.

Contante betaling is niet toegestaan.

Het college bepaalt bij welke budgethouders deze stukken zullen worden opgevraagd om te controleren of het persoonsgebonden budget besteed is aan het doel waarvoor het verstrekt is. Is dat het geval, dan hoeft er verder niets te gebeuren. Is het persoonsgebonden budget anders besteed dan bedoeld, dan kan het college overwegen het persoonsgebonden budget geheel of gedeeltelijk terug te vorderen. Daarbij zal leidend zijn of er opzet in het spel is geweest, of dat sprake is geweest van onwetendheid. In die laatste situatie kan overlegd worden dat deze situatie in de toekomst vermeden dient te worden. Bij opzet moet afgewogen worden of terugvordering in verhouding staat tot wat er bewust onjuist is gedaan.

Uitbetalen persoonsgebonden budget

De gemeente betaalt een persoonsgebonden budget uit op declaratiebasis. Dit kan rechtstreeks of in gevallen van een persoonsgebonden budget voor dienstverlening via de SVB.

Terugvordering persoonsgebonden budget

Terugvordering van een persoonsgebonden budget vindt plaats door het college.

BIJLAGE 1. NADERE INVULLING HULP BIJ HET HUISHOUDEN

VERSCHILLENDE CATEGORIEËN HULP

Vanaf 1 januari 2015

De hulp bij het huishouden is vanaf 1 januari 2015 ingedeeld in 2 categorieën. De verschillende categorieën zijn als volgt gedefinieerd:

Schoon en leefbaar huis (ook wel HH1 of categorie 1 genoemd):

op de woning en de cliënt gerichte huishoudelijke werkzaamheden, bijvoorbeeld stof afnemen, stofzuigen, dweilen, afwassen, opruimen, ramen zemen aan de binnenkant, bedden opmaken/verschonen en sanitair schoonmaken, eventueel aangevuld met werkzaamheden die zich meer richten op de persoonlijke aspecten zoals was of kleding opbergen, boodschappen doen, verzorgen van planten en huisdieren en het voorbereiden van de maaltijd (brood en/of warme maaltijd).

begeleiding bij de huishouding (ook wel HH2 of categorie 2 genoemd):

een schoon en leefbaar huis aangevuld met organisatie van de huishouding in verband met chronische ziekte of (verstandelijke) beperkingen en/of aangevuld met het verzorgen en opvangen van jonge kinderen in verband met uitval van de primaire verzorger(s) en afwezigheid van informele hulp en/of aangevuld met activiteiten bij hulp bij ontregelde huishouding. Het betreft hier dan een situatie, waarbij men niet in staat is zelf de regie over het huishouden te voeren, al dan niet tijdelijk.

- Of het verzorgen van een schoon en leefbaar huis bij cliënten met een psychogeriatrische, psychiatrische of soortgelijke aandoening.

Aandachtsgebied: Begeleiding bij de huishouding

- Cliënt heeft een schoon en leefbaar huis en
- Eenvoudige signalering van en doorgeleiding van de vraag naar de behoefte aan meer of andere zorg en
- Eenvoudige signalering van gezondheidsrisico's en doorgeleiding van de risico's naar reguliere hulpverlening en
- Organisatie van de huishouding in verband met chronische ziekte of beperkingen en/of aangevuld met het verzorgen en/of
- Opvangen van jonge kinderen in verband met uitval van de primaire verzorger(s) en afwezigheid van informele hulp en/of aangevuld met
- Activiteiten bij hulp bij ontregelde huishouding.

Werkzaamheden die de zorgverlener kan verrichten bij begeleiding bij de huishouding

- a. werkzaamheden nodig voor een schoon en leefbaar huis;
- b. adviseren over het voeren van een huishouden;
- c. aandacht voor hygiëne in huis;
- d. instrueren over het omgaan met hulpmiddelen;
- e. het plannen en beheren van middelen met betrekking tot het huishouden;
- f. (ondersteuning bij) administratieve werkzaamheden;
- g. opvang en/of verzorging van jonge kinderen waaronder wassen en aankleden, hulp bij het eten en/of drinken;
- h. opvoedingsactiviteiten;
- i. begeleiding bij opvoeding;
- j. omgaan met het budget;
- k. eenvoudige signalering van en doorgeleiding van de vraag naar de behoefte aan meer of andere zorg;
- l. eenvoudige signalering van gezondheidsrisico's en doorgeleiding van de risico's naar reguliere hulpverlening.

BIJLAGE 2. OMVANG VAN DE HULP BIJ HET HUISHOUDEN

De omvang van de toe te kennen *hulp bij het huishouden* wordt uitgedrukt in uren, met een afronding op hele en halve uren volgens de normaal gebruikelijke afrondingssystematiek.

Normtijden in het kader van de indicatiestelling

In het kader van de indicatiestelling gelden de navolgende normtijden.

1.1.1. Boodschappen voor het dagelijks leven doen

Werkzaamheden	-	Boodschappen doen
Geïndiceerde tijd	-	1 maal per week 60 minuten per week
Factoren meer/minder hulp	-	indien het gezin bestaat uit meer dan 4 personen, of
	-	er zijn kinderen onder de 12 jaar dan kan er 2 keer per week boodschappen worden geïndiceerd.

1.1.2. Maaltijden

Werkzaamheden	-	Maaltijd klaarzetten
	-	Tafel dekken en afruimen
	-	Koffie/thee zetten
	-	Afwassen (machine/handmatig)
	-	Eten bereiden – voorbereiden
	-	Koken
	-	Opslaan en beheer levensmiddelenvoorraad
	-	Afwassen en opruimen
Geïndiceerde tijd	-	warm 30 minuten per keer/
	-	magnetron 10 minuten per keer
	-	brood 15 minuten per keer
Factoren meer/minder hulp	-	aanwezigheid kinderen onder de 12 jaar + 20 minuten per keer

1.1.3. Licht poetswerk in huis; kamers opruimen

Werkzaamheden	-	Stoffen (hoog, laag, midden)
	-	Het doen van de afwas
Geïndiceerde tijd	-	Voor 1 of 2 personen tot en met 3 kamers: 30 minuten per week
	-	Bij alleen hoog en laag stoffen wordt het aantal minuten niet gehalveerd
	-	Aanwezigheid kinderen of meer dan 2 personen of meer dan 3 kamers: 60 minuten per week
Factoren meer/minder hulp	-	Psychogeriatrische problematiek/ communicatie problemen
	-	Aantal kinderen onder de 12 jaar
	-	Allergie voor huisstofmijt; COPD in gesaneerde woning + 1/3 van de normtijd afgerond op 15/30 minuten
	-	Ernstige beperkingen in gebruik van armen en handen of mobiliteit
	-	Grote woningen met hoge bezettingsgraad of vervuilingsgraad
	-	Voor het verzorgen van huisdieren wordt geen extra tijd geïndiceerd. Uitlaten van dieren valt niet onder de compensatieplicht van de Wmo
	-	Alleen de kamers die in gebruik zijn, worden schoongehouden.

1.1.4. Zwaar huishoudelijk werk

Werkzaamheden	-	Stofzuigen
	-	Schrobben
	-	Dweilen en soppen
	-	Bedden opmaken en verschoneren
	-	Opruimen huishoudelijk afval

	-	Ramen zemen (binnenkant)
Geïndiceerde tijd	Normtijd per week voor 1 of 2 personen afhankelijk van woning:	
	-	seniorenwoning of klein appartement (woonkamer, 1 of 2 slaapkamers): 90 minuten
	-	gelijkvloerse woning / appartement tot en met 3 kamers (woonkamer en 2 slaapkamers): 120 minuten
	-	gelijkvloerse woning / appartement (woonkamer en 3 slaapkamers): 150 minuten
	-	eengezinswoning tot en met 3 kamers (woonkamer en 2 slaapkamers): 150 minuten
	-	eengezinswoning (woonkamer en 3 of meer slaapkamers in gebruik): 180 minuten
Factoren meer/minder hulp	-	Psychogeriatrische problematiek/ communicatie problemen
	-	Aantal kinderen onder de 12 jaar
	-	Allergie voor huisstofmijt; COPD in gesaneerde woning + 1/3 van de normtijd afgerond op 15/30 minuten
	-	Ernstige beperkingen in gebruik van armen en handen of mobiliteit
	-	Grote woningen met hoge bezettingsgraad of vervuilingsgraad
	-	Voor het verzorgen van huisdieren wordt geen extra tijd geïndiceerd. Uitlaten van dieren valt niet onder de compensatieplicht van de Wmo.
	-	Alleen de kamers die in gebruik zijn, worden schoongehouden.
	-	

1.1.5. Verzorging kleding en linnengoed / de wasgoedverzorging

Werkzaamheden	-	Was sorteren
	-	Was in wasmachine stoppen was uit wasmachine halen Ophangen wasgoed of in droger doen
Geïndiceerde tijd per week	-	1 persoon: 30 minuten
	-	2 personen: 45 minuten
Werkzaamheden	-	Was afhalen of uit droger halen
	-	Opvouwen, strijken (alleen bovenkleding) en opbergen
Geïndiceerde tijd per week	-	1 persoon: 30 minuten
	-	2 personen: 45 minuten
Factoren meer/minder hulp	-	Aantal kinderen onder de 16 jaar + 30 minuten per kind per week
	-	Bedlegerige patiënten + 30 minuten
Frequentie	-	1 x per week huishoudens met kleine kinderen (tot en met 4 jaar) maximaal 3x per week.
Factoren meer / minder werk	-	Extra bewassing i.v.m. overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies etc. + 30 minuten per week

1.2. Organisatie van het huishouden

1.2.1. Opvang en/of verzorging van kinderen/volwassen huisgenoten (anderen helpen met zelfverzorging) en anderen helpen bij het bereiden van maaltijden

De grondslag ligt bij de ouder. Deze is tijdelijk niet in staat om de ouderrol op zich te nemen.

Werkzaamheden	-	Wassen en aankleden
	-	Hulp bij het eten en/of drinken
	-	Maaltijden voorbereiden
	-	Opvoedingsactiviteiten
Geïndiceerde tijd	-	afhankelijk van de situatie, indien kinderen onder de 6 jaar gecombineerd met huishoudelijke werkzaamheden tot een max. omvang van 40 uur per week.
Factoren meer/minder hulp	-	Aantal kinderen -/+
	-	Leeftijd kinderen -/+

	-	Gezondheidssituatie/ functioneren kinderen/huisgenoten
	-	Aanwezigheid gedragsproblematiek +
	-	Samenvallende activiteiten -

1.2.2. Dagelijkse organisatie van het huishouden

Werzaamheden	-	Administratieve werkzaamheden t.b.v. klant
	-	Organisatie huishoudelijke activiteiten
	-	Plannen en beheren van middelen m.b.t. het huishouden
Geïndiceerde tijd per week	-	30 minuten
Factoren meer/minder hulp	-	Communicatieproblemen
	-	Aantal huisgenoten, vooral kinderen onder de 16 jaar
	-	(psychosociale) problematiek bij meerdere gezinsleden
Frequentie	-	1x per week

1.3. Hulp bij ontregelde huishouding in verband met psychische stoornissen

1.3.1 Psychosociale begeleiding, tevens observeren

Werzaamheden	-	Formuleren / bijstellen doelen m.b.t. het huishouden
	-	Helpen handhaven / verkrijgen / herkrijgen structuur in het huishouden
	-	Helpen handhaven vergroten van zelfredzaamheid m.b.t. budget
	-	Begeleiden ouders bij opvoeding kinderen
	-	Begeleiden kinderen
Geïndiceerde tijd per week	-	30 minuten
Factoren meer/minder hulp		

1.3.2 Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden

Werzaamheden	-	Instructie omgaan met hulpmiddelen
	-	Instructie licht huishoudelijk werk
	-	Instructie textielverzorging
	-	Boodschappen doen
	-	Koken
Geïndiceerde tijd per week	-	30 minuten
Factoren meer/minder hulp	-	Communicatieproblemen +
Frequentie	-	3 x per week max. 6 weken

BIJLAGE 3. MAXIMALE VERGOEDING VAN KOSTEN ONDERHOUD, KEURING EN REPARATIE VAN LIFTEN

In het geval dat liften niet door de gemeente in bruikleen zijn verstrekt, is het mogelijk om vergoeding te krijgen voor de kosten van onderhoud, keuring en reparatie. Er moet dan wel sprake zijn van een Wmo indicatie voor een individuele persoon voor de lift.

Vergoeding wordt niet gegeven bij oneigenlijk dan wel onjuist gebruik van de lift.

Alleen de werkelijk gemaakte kosten (met een maximum van de in de tabel genoemde bedragen) van keuring, onderhoud en reparatie aan de hieronder genoemde onderdelen komen in aanmerking voor een financiële tegemoetkoming.

- stoelliften (het Liftinstituut spreekt van traplift);
- rolstoelliften (het Liftinstituut spreekt van traplift);
- woonhuisliften (met kooi);
- stapplateauliften of hefplateauliften (het Liftinstituut spreekt van platformlift zonder schacht tot maximaal 1.80m hoogte);
- balansliften (worden niet meer gemaakt);
- de mechanische inrichting voor het verstellen van een in hoogte verstelbaar keukenblok, bad of wastafel;
- elektromechanische openings- en sluitingsmechanismen van deuren.

De maximale vergoeding van kosten voor onderhoud en keuring van diverse soorten liften in woningen en trappenhuisen bedraagt:

Keuring

Keuring van liften	Beginkeuring	Kosten excl. BTW	Frequentie periodieke keuring	Kosten periodieke keuring excl. BTW
Stoellift	ja	€ 333,80	1x per 4 jr.	€ 244,07
Rolstoelplateaulift	ja	€ 333,80	1x per 4 jr.	€ 244,07
Stapplateaulift	ja	€ 333,80	1x per 4 jr.	€ 244,07
Woonhuislift	ja	€ 513,34	1x per 1,5 jr.	€ 297,32
Hefplateaulift	ja	€ 521,72	1x per 1,5 jr.	€ 300,15
Balansliften	*)	*)	1x per 1,5 jr.	€ 85,85 per uur

*) Balansliften worden niet meer nieuw gemaakt. Beginkeuringen zullen daarom nauwelijks nog voorkomen. Bestaande balansliften kunnen nog wel gewoon gekeurd en onderhouden worden. Hiervoor geldt een uurtarief van € 83,83.

In de bovengenoemde bedragen zijn opgenomen de kosten voor de keuring (voorrijkosten + keuringstarieven) en de evt. noodzakelijke assistentie door de onderhoudsfirmas.

Onderhoud

Onderhoud van	Frequentie	Kosten excl. BTW incl. voorrijkosten
Stoellift	1x per jaar	€ 168,32
Rolstoelplateaulift	1x per jaar	€ 168,32
Stapplateaulift	1x per jaar	€ 168,32
Woonhuislift	1x per jaar	€ 244,07
Hefplateaulift	1x per jaar	€ 244,07
Balanslift	1x per jaar	€ 168,32

Maximale toeslagen op bovengenoemde tarieven:

- 50% voor installaties geplaatst buiten de woning;
- 50% voor installaties die meer dan 1 verdieping overbruggen;
- 50% voor installaties, uitgevoerd met elektrisch aangedreven plateaus en/of afrijdbeveiliging resp. elektrisch wegklapbare raildelen.

BIJLAGE 4. NADERE INVULLING: LOKAAL VERPLAATSSEN PER VERVOERMIDDEL

Belbus als algemene voorziening

Als algemene voorziening in Katwijk kan de zogenoemde 'belbus' worden aangemerkt. Met deze voorziening kan men vervoerd worden binnen een bepaald werkingsgebied en binnen bepaalde tijden. Met de belbus kan men vervoerd worden binnen Katwijk en buiten Katwijk naar de volgende bestemmingen: het Centraal Station, het Rijnlands Revalidatie Centrum en de ziekenhuizen in Leiden, het Rijnlandziekenhuis in Leiderdorp, Wijckersloot in Oegstgeest en Rijnhout in Voorhout. De belbus rijdt de hele week van 08.00 tot 24.00 uur. De belbus is bedoeld voor ouderen en lichtgehandicapten, die geen gebruik kunnen maken van regulier openbaar vervoer.

Gebruik van de belbus

Voor zover gebruik gemaakt kan worden van vervoer per belbus, wordt in de regel een maximale vergoeding verstrekt van 50% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer per taxi of (eigen) auto dan wel het collectief vervoer daarop afgestemd. Men wordt dan geacht voor de helft van de vervoersbehoefte te kunnen reizen met de belbus. De kosten voor de belbus liggen gelijk aan het reguliere openbare vervoer en de Regiotaxi Holland Rijnland.

Indicatiecriteria:

- Er kan géén gebruik gemaakt worden van het openbaar vervoer.

Regiotaxi Holland Rijnland als collectieve vervoersvoorziening

In de regio, waar Katwijk deel van uitmaakt, rijdt de Regiotaxi Holland Rijnland. Dit is een aanvullend collectief openbaar vervoersysteem, waarin het collectief Wmo-vervoer is opgenomen. Als een algemene vervoersvoorziening geen oplossing biedt, dan moet dus eerst bezien worden of vervoer met de Regiotaxi mogelijk is voordat eventueel naar een duurdere individuele voorziening wordt gekeken. Mocht evenwel in een specifieke situatie een individuele voorziening (geheel dan wel gedeeltelijk) goedkoper adequaat (compenserend) zijn dan het collectief vervoer, dan wordt – gezien artikel 8 lid 3 van de verordening – de individuele voorziening (geheel dan wel gedeeltelijk) verstrekt.

Individuele vervoersvoorzieningen

Als het collectief vervoer niet adequaat-compenserend is, zal een andere voorziening gekozen moeten worden voor het realiseren van lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Het kan dan gaan om een voorziening in natura (een bruikleenauto, een auto-aanpassing, een gesloten buitenwagen) of een persoonsgebonden budget, als alternatief voor een voorziening in natura of voor vervoer per auto, taxi of rolstoeltaxi.

Voor verplaatsingen op de korte afstand kan gedacht worden aan een scootermobiel of een driewiel fiets. Of een persoonsgebonden budget om dergelijke voorzieningen aan te schaffen. Een scootermobiel zal pas dan in aanmerking komen als alle algemeen gebruikelijke of algemene voorzieningen niet meer tot een oplossing kunnen leiden. Zo zijn elektrische fietsen inmiddels algemeen gebruikelijk en zullen ook dit soort vervoermiddelen in de afwegingen mee moeten worden genomen.

Afstemming van vervoersvoorzieningen

Vervoer per (eigen) auto

Voor zover gebruik gemaakt kan worden van vervoer per belbus, wordt in de regel een maximale vergoeding verstrekt van 50% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. De belbus wordt aangemerkt als een algemene voorziening in de zin van de verordening.

Voor zover de vervoersvoorziening betrekking heeft op het vervoer van een Wlz (AWBZ) bewoner, wordt in de regel een maximale vergoeding verstrekt van 70% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. Met het verblijf in een Wlz (AWBZ) instelling wordt de betrokkene al geacht in een deel van het leven van alle dag te kunnen voorzien.

Voor zover de vervoersvoorziening verstrekt wordt naast een open elektrische buitenwagen/ scootermobiel dan wel een elektrische buitenrolstoel, wordt in de regel een maximale vergoeding verstrekt van 50% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. Met de open elektrische buitenwagen/scootermobiel of de elektrische buitenrolstoel wordt de betrokkene al geacht voor een groot deel in het leven van alle dag te kunnen voorzien.

Voor zover de vervoersbehoefte van echtgenoten niet of niet volledig samenvallen, wordt aan beiden gezamenlijk maximaal 150% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer toegekend als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. De kortingen, als hiervoor gemeld, kunnen cumuleren.

Indicatiecriteria:

- Er kan géén gebruik gemaakt worden van het openbaar vervoer en niet of in beperkte mate van het aanvullend openbaar vervoer c.q. CVV;
- Betrokkene moet niet in staat zijn om zelf in zijn vervoersbehoefte te kunnen voorzien, in de zin van de Wmo.

Bijzonderheden:

- De vergoeding wordt met een maandelijkse frequentie op declaratiebasis uitbetaald;
- De voorziening gaat in vanaf de dag waarop de aanvraag is ingediend en eindigt per de dag waarop het recht op de voorziening eindigt.

Collectief vervoer

Een Wmo-vervoersgeïndiceerde wordt geacht met de Regiotaxi Holland Rijnland op jaarbasis gemiddeld 1500 kilometer te kunnen reizen. Dit is het geval als de belanghebbende volledig is aangewezen op de Regiotaxi.

Voor zover gebruik gemaakt kan worden van vervoer per belbus, wordt de Wmovervoersgeïndiceerde in de regel in staat gesteld om voor 50% met de Regiotaxi te kunnen reizen. De belbus wordt aangemerkt als een algemene voorziening in de zin van de verordening en is daarmee voorliggend aan de Regiotaxi.

Voor zover de vervoersvoorziening betrekking heeft op het vervoer van een Wlz(AWBZ)bewoner, wordt de Wmo-vervoersgeïndiceerde in de regel in staat gesteld om voor 70% met de Regiotaxi te kunnen reizen. Met het verblijf in een Wlz (voorheen AWBZ)-instelling wordt de betrokkene al geacht in een deel van het leven van alle dag te kunnen voorzien.

Voor zover de vervoersvoorziening verstrekt wordt naast een open elektrische buitenwagen/ scooter-mobiel dan wel een elektrische buitenrolstoel, wordt de Wmo-vervoersgeïndiceerde in de regel in staat gesteld om voor 50% met de Regiotaxi te kunnen reizen. Met de open elektrische buitenwagen/scooter-mobiel of de elektrische buitenrolstoel wordt de belanghebbende al geacht voor een groot deel in het leven van alle dag te kunnen voorzien. De afstemmingen, als hiervoor gemeld, kunnen cumuleren.

Indicatiecriteria:

- Er kan géén gebruik gemaakt worden van het openbaar vervoer;
- Betrokkene moet niet in staat zijn om zelf in zijn vervoersbehoefte te kunnen voorzien, in de zin van de Wmo;
- Er is geen andere adequate/compenserende voorziening mogelijk die minder duur is.

Vervoer per individuele taxi

Voor zover gebruik gemaakt kan worden van vervoer per belbus, wordt in de regel een maximale vergoeding verstrekt van 50% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. De belbus wordt aangemerkt als een algemene voorziening in de zin van de verordening.

Voor zover de vervoersvoorziening betrekking heeft op het vervoer van een Wlz(voorheen AWBZ)-bewoner, wordt in de regel een maximale vergoeding verstrekt van 70% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. Met het verblijf in een Wlz (voorheen AWBZ)-instelling wordt de betrokkene al geacht in een deel van het leven van alle dag te kunnen voorzien.

Voor zover de vervoersvoorziening verstrekt wordt naast een open elektrische buitenwagen scooter-mobiel dan wel een elektrische buitenrolstoel, wordt in de regel een maximale vergoeding verstrekt van 50% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. Met de open elektrische buitenwagen/scooter-mobiel of de elektrische buitenrolstoel wordt de betrokkene al geacht voor een groot deel in het leven van alle dag te kunnen voorzien.

Voor zover de vervoersbehoefte van echtgenoten niet of niet volledig samenvallen, wordt aan beiden gezamenlijk maximaal 150% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer toegekend als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. De kortingen, als hiervoor gemeld, kunnen cumuleren.

Indicatiecriteria:

- Er kan géén gebruik gemaakt worden van het openbaar vervoer en niet of in beperkte mate van het aanvullend openbaar vervoer c.q. CVV;

- Betrokkene moet niet in staat zijn om zelf in zijn vervoersbehoefte te kunnen voorzien, in de zin van de Wmo;
- Gebruik van de taxi is compenserend indien de chauffeur bereid is hulp te verlenen bij het in- en uitstappen en bij het in- en uitladen van hulpmiddelen;
- Er is geen andere adequate/compenserende voorziening mogelijk die minder duur is.

Bijzonderheden:

- De taxikostenvergoeding wordt met een maandelijkse frequentie op declaratiebasis uitbetaald;
- De voorziening gaat in vanaf de dag waarop de aanvraag is ingediend en eindigt per de dag waarop het recht op de voorziening eindigt.

Vervoer per individuele rolstoeltaxi

Voor zover de vervoersvoorziening betrekking heeft op het vervoer van een Wlz (voorheen AWBZ)-bewoner, wordt in de regel een maximale vergoeding verstrekt van 70% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. Met het verblijf in een Wlz (voorheen AWBZ)-instelling wordt de betrokkene al geacht in een deel van het leven van alle dag te kunnen voorzien.

Voor zover de vervoersvoorziening verstrekt wordt naast een open elektrische buitenwagen/ scooter-mobiel dan wel een elektrische buitenrolstoel, wordt in de regel een maximale vergoeding verstrekt van 50% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. Met de open elektrische buitenwagen/scootermobiel of de elektrische buitenrolstoel wordt de betrokkene al geacht voor een groot deel in het leven van alle dag te kunnen voorzien.

Voor zover de vervoersbehoefte van echtgenoten niet of niet volledig samenvallen, wordt aan beiden gezamenlijk maximaal 150% van het bedrag voor een voorziening in de kosten van vervoer toegekend als vermeld in artikel 4 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Katwijk 2015. De kortingen, als hiervoor gemeld, kunnen cumuleren.

Indicatiecriteria:

- Er kan géén gebruik gemaakt worden van het openbaar vervoer en niet of in beperkte mate van het aanvullend openbaar vervoer c.q. CVV;
- Betrokkene moet niet in staat zijn om zelf in zijn vervoersbehoefte te kunnen voorzien, in de zin van de Wmo;
- De rolstoel kan niet verlaten worden en dus dient het vervoer zittend in de rolstoel te geschieden;
- Er is geen andere adequate/compenserende voorziening mogelijk die minder duur is.

Bijzonderheden:

- De taxikostenvergoeding wordt met een maandelijkse frequentie op declaratiebasis uitbetaald;
- De voorziening gaat in vanaf de dag waarop de aanvraag is ingediend en eindigt per de dag waarop het recht op de voorziening eindigt.

Specifieke vervoersvoorzieningen

Buitenwagen/scootermobiel (open elektrisch)

Het betreft een elektrisch aangedreven plateaurolstoel met mechanische besturing, genaamd scootermobiel.

Indicatiecriteria:

- Er kan géén gebruik gemaakt worden van de (snor)fiets, het (aanvullend) openbaar vervoer en/of ook niet of in beperkte mate van het CVV (goedkoopst adequaat/compenserend);
- Er is sprake van ernstige stoornissen in de sta- en loopfunctie;
- Betrokkene is niet in staat om (met behulp van een loopmiddel, bijv. rollator) meer dan 400 meter lopen;
- Er is een dermate geringe loopfunctie dat de dagelijkse verplaatsingsdoelen binnen een straal van 400 meter niet kunnen worden bereikt.

Eerst indien een redelijk deel van de vervoersbehoefte (anders dan bijv. alleen de kapper en boodschappen, maar ook bezoek aan familie en kennissen) zich uitstrekt binnen een straal van maximaal 1½ kilometer van de woning van de gehandicapte en andere voorzieningen ontbreken dan wel niet voldoende als adequaat/compenserend kunnen worden aangemerkt, is verstrekking van een scootermobiel mogelijk;

- Een persoonsgebonden budget in de kosten van vervoer al dan niet in combinatie met een andere vervoersvoorziening is niet de goedkoopst adequate/compenserende oplossing.

Bezien moet worden of reeds andere voorzieningen dan wel mogelijkheden aanwezig zijn, op basis waarvan geconcludeerd kan worden dat al aan de adequaatheidseis wordt voldaan. Hierbij speelt de eventuele aanwezigheid van een elektrische (buiten)rolstoel en de duwrolstoel een belangrijke rol;

- Er is sprake van gebruik betreffende de korte en iets langere afstand om in de dagelijkse noodzakelijke behoeften te kunnen voorzien.

Mogelijkheden

- Een open elektrische buitenwagen/scootermobiel wordt in de regel in bruikleen verstrekt.
- Scootermobiel: te gebruiken op trottoir, voet- en fietspad. Snelheid 6 tot 15 km per uur.
- Een scootermobiel kan in combinatie met CVV en/of andere (Wmo-) vervoersvoorzieningen gegeven worden.

Bijzonderheden:

- Een scootermobiel wordt verstrekt voor het vervoer binnen de woonplaats. Derhalve worden geen aanpassingen aan auto, aanhangwagen e.d. vergoed voor het meenemen van de scootermobiel;
- Bewoners van plaatselijke verzorgingshuizen komen alleen voor een scootermobiel in aanmerking als vereenzaming dreigt, omdat de aanvrager aangewezen is op sociale contacten in de gemeente Katwijk en deze frequent moet bezoeken;
- Een scootermobiel wordt verstrekt, mits geïndiceerd.

Handbike

De handbike is een aankoppelunit voor de rolstoel waardoor met armkracht zelfstandig gefietst kan worden.

Indicatiecriteria:

- Er is sprake van dagelijks gebruik betreffende vooral de korte afstand (1 à 1,5 km) om in de noodzakelijke vervoersbehoefte te kunnen voorzien;
- Er kan geen gebruik gemaakt worden van het (aanvullend) openbaar vervoer.

Mogelijkheden:

- De voorziening wordt in de regel in bruikleen verstrekt.
- De actieradius van de rolstoel kan 4 x zo groot worden, afhankelijk van het type rolstoel waaraan de handbike gekoppeld wordt en afhankelijk van de kracht en het uithoudingsvermogen van de gehandicapte.

Bijzonderheden:

- De voorziening wordt niet in combinatie met een scootermobiel of een andere vervoermiddel voor de korte afstand verstrekt. De actieradius die de gehandicapte gezien zijn/haar medische situatie met behulp van de handbike kan afleggen dient hierbij uitgangspunt te zijn;
- De voorziening komt in de plaats van de andere hiervoor omschreven vervoersvoorzieningen dan wel is in combinatie met een andere hiervoor omschreven vervoersvoorziening de goedkoopst adequate oplossing. Indien in een belangrijk deel van de vervoersbehoefte voorzien kan worden met behulp van de handbike, is de verstrekking van een ander vervoermiddel niet aan de orde.

Buitenwagen (gesloten)

Het betreft een specifiek voertuig voor mensen met een handicap, dat niet breder is dan 1 meter en niet uitgerust met een motor, dan wel uitgerust met een verbrandingsmotor met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm³ of met een elektromotor (RVV art. 1). Meest bekend is de Arola.

Indicatiecriteria:

- Er kan géén gebruik gemaakt worden van de (snor)fiets en/of het (aanvullend) openbaar vervoer c.q. CVV (goedkoopst adequaat/compenserend);
- Er is een medische noodzaak (ter beoordeling van een arts) tot bescherming tegen de weersomstandigheden, bijv. vanwege ernstige aandoeningen aan luchtwegen, bloedsomloop, spieren en botten of temperatuurwisselingen (koude e.d. kunnen de restfuncties zodanig beïnvloeden dat open vervoer, ondanks extra beschermende kleding, niet mogelijk is);
- Een gemaximeerde vergoeding in de kosten van vervoer al dan niet in combinatie met een andere vervoersvoorziening is geen adequate/compenserende en/of minder dure oplossing;
- Er is sprake van gebruik betreffende vooral de korte en iets langere afstand om in de dagelijkse noodzakelijke vervoersbehoefte te voorzien.

Mogelijkheden:

- Een gesloten buitenwagen wordt in de regel in bruikleen verstrekt;
- Te gebruiken op trottoir, voetpad, fietspad of rijbaan. Snelheid max. 30 km in en 40 km buiten bebouwde kom. Geen voorrang op snelverkeer. Mag zonder ontheffing op invalidenparkeerplaats;
- Er wordt geen rekening gehouden met vervoer van gezinsleden en honden, maar wel met de verzorgingsbehoefte onderweg en met het meenemen van apparatuur zoals bijvoorbeeld zuurstof of een rolstoel.

aanpassing van de eigen auto

Omschrijving: dit zijn autoaanpassingen die functioneel noodzakelijk zijn voor mensen met een handicap en die niet algemeen gebruikelijk of standaard ingebouwd zijn (of kunnen worden). Als algemeen gebruikelijk worden in ieder geval de voorzieningen aangemerkt als vermeld in de lijst die hieronder is opgenomen.

Aanpassingen kunnen betreffen:

- de bediening en besturing van de auto;
- het in en uit de auto komen;
- de zithouding;
- de verzorging van de gehandicapte;
- het mee kunnen nemen van hulpmiddelen.

Auto-aanpassingen komen maximaal eenmaal per 5 jaar voor vergoeding in aanmerking.

Bijkomende kosten (in verband met het aanpassen van de auto) die voor een vergoeding in aanmerking komen zijn:

- kosten van de keuring door de Rijksdienst van het wegverkeer;
- kosten van een restreint op het rijbewijs door het CBR;
- indien om te kunnen rijden in de aangepaste auto extra rijlessen noodzakelijk zijn kan de gehandicapte in aanmerking komen voor een vergoeding van deze rijlessen.

Indicatiecriteria:

- Er kan géén gebruik gemaakt worden van de fiets, het openbaar vervoer en niet of in beperkte mate van het AOV of CVV;
- Er kan géén gebruik gemaakt worden van de taxi of rolstoeltaxi;
- Een eigen auto kan niet worden gebruikt als de auto niet is aangepast aan de beperkingen van de gehandicapte. Dit moet blijken uit een restreint op het rijbewijs;
- Er is geen (medische) contra-indicatie om in een auto te kunnen rijden;
- Er is geen andere adequate voorziening mogelijk die minder duur is.

Bijzonderheden:

Aan de eigen auto worden randvoorwaarden gesteld:

- redelijk aan te passen en in goede staat;
- in principe niet ouder dan 5 jaar en moet nog 5 jaar meekunnen (afschrijvingstermijn van de aanpassing). Dit hoeft niet te gelden bij aanpassingen die overgebouwd kunnen worden in een andere auto, bijvoorbeeld aangepaste stoel.

Lijst (niet limitatief) met aanpassingen die voor vergoeding in aanmerking komen:

- handbedrijfsrem
- opklapbare rempedaal of gaspedaal (links of rechts)
- (segmentgas)
- doorlopende handgreep links en/of rechts
- slede links of rechts
- handbedrijfsrem + claxon

Lijst met auto-aanpassingen die als algemeen gebruikelijk worden aangemerkt

Faciliteiten die functioneel noodzakelijk kunnen zijn voor het gebruik van een auto door mensen met een handicap, maar die niet voor vergoeding in aanmerking komen:

- automatische transmissie.
- rechterbuitenspiegel.
- warmtewerend glas.
- achterrautverwarming.
- elektrische ruitenwisser en sproeier achter.
- verstelbare stuurwielen.
- driepuntsgordel.
- verstelbare voorstoelen.
- hoofdsteunen.
- handgrepen bij passagiersplaats voorin.

- lendenstellen voorstoel verstelbaar.
- rembekrachtiging.
- (kunst)stoffenbekleding.

BIJLAGE 5. INDICATIESTELLING BEGELEIDING

- STAP 1** Aandachtsgebied → resultaten → welke activiteiten zijn er nodig
- STAP 2** Bepalen welke normtijden er gelden voor de verschillende geïndiceerde activiteiten.
De verschillende activiteiten zijn onderverdeeld en gericht op:
1) *Ondersteunen bij het aanbrengen van structuur c.q. het voeren van regie en/of*
2) *Het ondersteunen bij praktische vaardigheden/handelingen ten behoeve van zelfredzaamheid*
3) *Bieden van toezicht*
4) *Oefenen met het aanbrengen van structuur c.q. het voeren van regie en/of het uitvoeren van handelingen die zelfredzaamheid tot doel hebben*
5) *Combinatie van bovenstaande*
- STAP 3** Beoordeling onder welke categorie van begeleiding de activiteiten vallen:
1) *Reguliere begeleiding*
2) *Gespecialiseerde begeleiding*
3) *Reguliere dagbesteding*
4) *Gespecialiseerde dagbesteding*
5) *Kort durende verblijf*
- STAP 4** Beoordeling of er ook vervoer nodig is t.b.v. dagbesteding

Stap 1:

	Kolom A	Kolom B	Kolom C (niet limitatief)
	Overzicht aandachtsgebieden	Resultaten van het aandachtsgebied	Activiteiten om 1 of meer resultaten binnen het aandacht gebied te bereiken
1	Ondersteunen bij en opbouwen van Sociaal netwerk Inwoner	<p>Inwoner heeft gezond Sociaal netwerk en vervult daarbinnen een passende sociale rol</p> <p>Inwoner is in staat een beroep te doen op personen in zijn/haar Sociaal netwerk</p> <p>Inwoner kan eigen problematiek in relatie tot Sociale netwerk hanteren</p> <p>Bij bemoeizorg: Inwoner staat open voor opbouw sociaal netwerk</p> <p><i>NB. Bij bemoeizorg en geïsoleerde Inwoners zonder een Sociaal netwerk is het resultaat 'Inwoner heeft een gezond Sociaal netwerk' een brug te ver. Het gaat hier om het opbouwen van een Sociaal netwerk met als achterliggende doelstelling Inwoners uit isolement of uit 'verkeerde/foute sociale omgeving' te halen. Bij bemoeizorg is op die wijze afname van overlast en hanteerbaar gedrag beoogd.</i></p>	<p>1) Het oefenen of ondersteunen bij het oefenen met vaardigheden of handelingen zoals gebruik geleidestok en gebruik hulpmiddelen voor communicatie, stimuleren van wenselijk gedrag, inslijpen van gedrag. Het kan hierbij gaan om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hulp bij uitvoeren of overnemen van eenvoudige of complexe taken/activiteiten, of bij oplossen van praktische problemen die buiten de dagelijkse routine vallen. - Hulp bij uitvoeren van vaardigheden die geleerd zijn tijdens AWBZ- of GGZ-behandeling. - Hulp bij het beheren van (huishoud)geld. - Hulp bij de administratie (alleen in de zin van oefenen). - Hulp bij openbaar vervoer gebruik (alleen in de zin van oefenen). - Hulp bij of overnemen van post openmaken, voorlezen en regelen afhandeling praktische zaken. - Hulp bij of overnemen van oppakken, aanreiken, verplaatsen van dagelijks noodzakelijke dingen zoals het oppakken van dingen die op de grond zijn gevallen als een leesbril, het aanreiken van dingen die buiten bereik zijn geraakt zoals een kussen, het verplaatsen van een boek, telefoon e.d. - Hulp bij plannen en stimuleren van contact in persoonsgebonden sociale omgeving. - Hulp bij communicatie in de persoonsgebonden omgeving bij bijvoorbeeld afasie.
2	Ondersteunen van de thuisadministratie	<p>Overzicht van de administratie/administratie op orde</p> <p>Tijdige betaling van rekeningen</p> <p>Inkomsten en uitgaven in balans</p> <p>Indien aanwezig beheersbaar maken van de schuldenproblematiek (en indien mogelijk in relatie tot de inkomsten: vermindering van de schuldenlast)</p>	<p>2) Oefenen van de mantelzorger/gebruikelijke zorghoe hoe om te gaan met de gevolgen van de aandoening, stoornis of beperking van de Inwoner.</p> <p>3) Het oefenen of ondersteunen bij het oefenen met het aanbrengen van (dag)structuur of het voeren van regie. Het kan hierbij gaan om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hulp bij initiëren of compenseren van eenvoudige of complexe taken, besluiten nemen en gevolgen daarvan wegen.

3	Ondersteuning bij arbeidsparticipatie/dagbesteding	<p>Inwoner heeft een zinvolle dagbesteding</p> <p>Inwoner heeft onbetaald werk met ondersteuning</p> <p>Inwoner heeft onbetaald werk zonder ondersteuning</p> <p>Inwoner heeft betaald werk met ondersteuning Inwoner heeft betaald werk zonder ondersteuning</p> <p>Mantelzorg is niet overbelast</p>	<p>- Hulp bij het regelen van randvoorwaarden op het gebied van wonen, onderwijs, werk, inkomen, iets kopen/betalen, het stimuleren tot en voorbereiden van een gesprek met dit type instanties (dit betreft niet het meegaan naar- aanwezig zijn bij het gesprek).</p> <p>- Hulp bij plannen, stimuleren en voorbespreken van activiteiten.</p> <p>- Hulp bij het initiëren of compenseren van op/bijstellen van dag/weekplanning, dagelijkse routine.</p> <p>- Inzicht geven in (mogelijke) gevolgen van besluiten.</p> <p>- Hulp bij zich aan regels, afspraken houden, corrigeren van besluiten of gedrag.</p>
4	Ondersteuning bij zelfzorg	<p>Inwoner is in staat zichzelf te verzorgen</p> <p>Inwoner draagt schone kleding</p> <p>Inwoner ziet er verzorgd uit</p> <p>Inwoner komt afspraken met zorgprofessionals (zoals huisarts, tandarts, medisch specialist) na</p>	<p>4) Het overnemen van toezicht en het aansturen van gedrag ten gevolge van een stoornis, thuis of elders (bijvoorbeeld tijdens onderwijs).</p> <p>5) Het overnemen van toezicht gericht op het bieden van fysieke zorg, zodat tijdig in kan worden gegrepen bij bijvoorbeeld valgevaar, of complicaties bij een ziekte.</p> <p>6) Het aansturen van gedrag.</p> <p>7) Het begeleiden in verband met ernstig tekortschietende vaardigheden in het zelfregelend vermogen (dagelijkse bezigheden regelen, besluiten nemen, plannen en uitvoeren van taken, beheerszaken regelen, communicatie, sociale relaties, organisatie van de huishouding, persoonlijke zorg).</p>
5	Persoonlijk functioneren, gezondheid en welzijn	<p>Inwoner brengt structuur aan en voert regie over de dagelijkse bezigheden, regelt zelf en neemt besluiten, plant en voert taken uit,</p> <p>Inwoner accepteert zijn beperkingen en kan hiermee omgaan</p> <p>Inwoner maakt gebruik van het eigen probleemoplossend vermogen</p> <p>Inwoner is trouw aan behandeling.</p>	<p>8) Het begeleiden bij sociaal-emotionele problematiek die samenhangt met de stoornis.</p> <p>9) Het begeleiden bij de mogelijke integratie in de samenleving en de sociale participatie (bijvoorbeeld hulp bij de opbouw van een sociaal netwerk) met als doel zelfredzaamheid.</p> <p>10) Het begeleiden bij de mogelijke integratie in de samenleving, met extra aandacht voor ontwikkeltrajecten op het vlak van wonen, werken, sociaal netwerk (doelgericht toepassen van methoden van casemanagement).</p>
6	Mantelzorgondersteuning	<p>Mantelzorger is niet overbelast.</p> <p>Mantelzorger kan omgaan met de gevolgen van aandoening, stoornis of beperking van Inwoner.</p> <p>Mantelzorger kent eigen competenties en mogelijkheden en de grenzen daaraan.</p>	<p>11) Het begeleiden van of consultatie aan een andere Aanbieder.</p> <p>12) Communicatietraining aan Inwoner en/of leden van het Sociaal netwerk.</p> <p>13) Het begeleiden bij arbeidsmatige dagbesteding (activiteiten met een zelfstandig karakter waarbij het vaak zal gaan om het tot stand brengen van een product of dienst, afgestemd op de mogelijkheden en interesse van de Inwoner).</p> <p>14) Het begeleiden bij "activering" (activiteiten gericht op zinvol besteden van de dag, aangepast aan mogelijkheden en interesse van de Inwoner, waaronder handvaardigheid, expressie, beweging, belevingsactiviteiten).</p> <p>15) Het begeleiden bij "activering, individueel belevingsgericht" (belevingsgerichte activiteiten op een eenvoudig niveau met extra aandacht voor sfeer, geborgenheid, veiligheid, ritme en regelmaat).</p> <p>16) Het in groepsverband begeleiden van een zelfgekozen bezigheid en activering. De begeleiding kan ook gericht zijn op arbeidsmatig</p>

		werken. Het dagprogramma biedt ruimte voor vaardigheidstraining.
--	--	--

Stap 2. Gemiddelde tijd en frequentie van de activiteiten

	Zijn de activiteiten (Kolom C) gericht op	Frequentie	Gemiddelde duur per keer in minuten	(max.) omvang per week in uren	Valt binnen klasse
1	Het ondersteunen bij het aanbrengen van structuur , c.q. het voeren van regie . En/of	1x per wk 2x per wk 3x per wk 4x per wk 5x per wk 6x per wk	60 - 180 60 - 180 30 - 90 30 - 90 15 - 90 15 - 90	1 - 3 2 - 6 1,5 - 4,5 2 - 6 1,25 - 7,5 1,5 - 9	1-2 2-3 1-3 2-3 1-4 1-4
2	Het ondersteunen bij praktische vaardigheden/handelingen ten behoeve van zelfredzaamheid.	1x per dag 2x per dag 3x per dag 4x per dag	15 - 90 15 - 45 15 - 30 15 - 20	1,75 - 9,9 3,5 - 9,9 5,25 - 9,9 7 - 9,33	1-4 2-4 3-4 4 (= max)
3	Het bieden van toezicht. <i>Gaat om punt 4 en 5 in kolom C</i>			3,9 uur	Klasse 2
4	Oefenen met het aanbrengen van structuur, c.q. het voeren van regie en/of het uitvoeren van handelingen die zelfredzaamheid tot doel hebben.			1-3 uur ¹	3 uur
	1 en/of 2 + 3			12,9 uur ²	Klasse 5
	1 en/of 2 + 4			12,9 uur	Klasse 5
	1 en/of 2 + 3 + 4			15,9 uur ³	Klasse 6
	Voor palliatief terminale zorg wordt de standaardnorm aangehouden.			56 uur (7x8 uur)	Klasse 8 en mogelijk additionele uren

Oefenen

Oefenen is aan de orde in de zin van 'inslijten' van vaardigheden/handelingen en voor het aanbrengen van structuur of het voeren van regie. Deze vaardigheden zijn in een (para)medisch voortraject als onderdeel van behandeling in het kader van de Zvw of de AWBZ/Wlz al aangeleerd. In deze zin betreft het dus het leren toepassen van al aangeleerde vaardigheden of gedrag.

Oefenen in de zin van Begeleiding kan ook aan de orde zijn wanneer de beperkingen als een gegeven worden beschouwd en er op basis van deze beperkingen op zichzelf staande praktische vaardigheden en gedrag worden aangeleerd die de zelfredzaamheid ten doel hebben en er geen multidisciplinaire aanpak wordt vereist. Het gaat dan bijvoorbeeld om klanten die vertraagd leren, waarvoor om die reden zorg vanuit de eerste lijn geen oplossing biedt. Dit leren van praktische vaardigheden/activiteiten en gedrag kan zowel ten goede komen aan de verzekerde als aan zijn directe omgeving. Er kan geen indicatie voor 'oefenen' worden gesteld wanneer het oefenen deel uitmaakt van een Zvw-traject en/of tot de gebruikelijke zorg behoort.

Het door 'oefenen' recent aangeleerde vaardigheden inslijten of bestaande vaardigheden in een andere situatie kunnen gebruiken, wordt niet gerekend tot de Behandeling, maar tot de Begeleiding. In geval van Begeleiding heeft de behandelaar zich kunnen terugtrekken en kan de zorg na enige instructie worden overgenomen door een persoon, niet zijnde een behandelaar.

Oefenen in de zin van Begeleiding kan ook aan de orde zijn wanneer de beperkingen als een gegeven worden beschouwd en er op basis van deze beperkingen op zichzelf staande praktische vaardigheden en gedrag wordt aangeleerd die de zelfredzaamheid ten doel hebben. Het gaat dan bijvoorbeeld om klanten die handelingen niet kunnen generaliseren of om klanten met een vertraagde leerbaarheid, waarvoor de zorg vanuit de eerste lijn geen oplossing biedt. Dit leren van praktische vaardigheden/activiteiten en gedrag kan zowel ten goede komen aan de klant als aan zijn directe omgeving. Denk hierbij aan het leren lopen met een taststok aan een visueel gehandicapte en/of het zich binnen en rondom

1) Oefenen gaat samen met activiteiten 1 en 2. De van toepassing zijnde tijd, wordt bij deze activiteiten opgeteld. De combinatie van deze tijden leidt tot de te indiceren klasse.

2) Door samenvallende activiteiten wordt voor de maximale omvang naar beneden afgerond.

3) Door samenvallende activiteiten wordt voor de maximale omvang naar beneden afgerond.

de woning kunnen oriënteren. De directe omgeving krijgt adviezen over de inrichting van de woonomgeving en de achtergrond hiervan. Ook kan worden gedacht aan het leren koken, wassen van kleding en dergelijke aan iemand met een verstandelijke beperking gehandicapte, bijvoorbeeld bij het zelfstandig gaan wonen. Een ander voorbeeld is een klant met een psychiatrische aandoening die tijdens de behandeling geleerd heeft om stapsgewijs een maaltijd te bereiden, maar omdat producten in de winkel veranderd zijn, is er begeleiding nodig in de vorm van oefenen nodig om een andere bereidingswijze aan te leren en toe te passen.

Indicatiecriteria voor oefenen

In geval van het oefenen moet bovendien zijn vastgesteld:

- dat de klant gemotiveerd en leerbaar is om te oefenen en trainbaar is;
- dat het oefenen programmatisch en doelmatig plaatsvindt;
- en/of dat de mantelzorg in de directe omgeving en/of de gebruikelijkezorger van de klant gemotiveerd en leerbaar is om te oefenen en trainbaar is.

Toezicht

Toezicht op de klant kan worden overgenomen als deze gericht is op:

- toezicht op- en het aansturen van gedrag ten gevolge van een stoornis; thuis of *elders (bijvoorbeeld tijdens onderwijs)* en/of;
- het bieden van fysieke zorg, zodat tijdig in kan worden gegrepen bij bijvoorbeeld valgevaar, of complicaties bij een ziekte.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid (in relatie tot Begeleiding) betreft de lichamelijke, cognitieve en psychische mogelijkheden die de klant in staat stellen om binnen de persoonlijke levenssfeer te functioneren.

De klant:

- heeft het vermogen om zelfzorghandelingen uit te voeren of de regie te voeren over de zelfzorghandelingen;
- heeft het vermogen tot sociaal functioneren in de dagelijkse leefsituaties, zoals thuis en in relatie met vrienden en familie;
- heeft het vermogen om zelf in zijn dagstructurering te voorzien;
- kan zelf besluiten nemen en regie voeren.

Stap 3. verdeling categorieën van begeleiding

Bij de indeling in categorieën van begeleiding moet je er rekening mee houden of het een nieuwe cliënt betreft of een zogenaamde overgangsklant.

Overgangsklanten

Voor overgangsklanten geldt dat er een aparte deelopovereenkomst met de aanbieders is overeengekomen. Hierin is met name een andere tariefstelling opgenomen.

Reguliere begeleiding
H300 Begeleiding
H150 Begeleiding extra (p/u.)
H305 Begeleiding zorg op afstand aanvullend

Bron Nza *BELEIDSREGEL CA-300-584*

Prestatiebeschrijvingen en tarieven extramurale zorg 2014

Begeleiding
Doel: Het bieden van activiteiten gericht op bevordering, behoud of compensatie van de zelfredzaamheid en die strekken tot voorkoming van opname in een instelling of verwaarlozing. Ondersteunen bij beperkingen op het vlak van zelfregie over het dagelijks leven, waaronder begeleiding bij tekortschietende vaardigheden in zelfregelend vermogen. Begeleiden bij het toepassen en inslijpen van aangeleerde vaardigheden en gedrag in het dagelijks leven door herhaling en methodische interventie.
Voor wie?: Mensen met beperkingen op het gebied van
1. sociale redzaamheid;
2. het bewegen en verplaatsen;
3. het psychisch functioneren;

4. het geheugen en de oriëntatie;
5. het vertonen van matig of zwaar probleemgedrag.

Inhoud:

De activiteiten bestaan uit:

1. Het ondersteunen bij of het oefenen met vaardigheden of handelingen.
2. Het ondersteunen bij of het oefenen met het aanbrengen van (dag)structuur of het voeren van regie.
3. Het overnemen van toezicht.
4. Aansturen van gedrag.

Doel:

Realisatie van "beschikbaarheid van begeleiding", waardoor de cliënt erop kan rekenen dat de zorgaanbieder naast planbare zorg ook oproepbare zorg levert binnen redelijke tijd.

Inhoud:

begeleiding

- extra voorziet in een vergoeding van de beschikbaarheid, opgevat als tijden waarop uitvoerende beroepskrachten beschikbaar zijn voor directe zorgverlening maar niet feitelijk met die zorgverlening bezig zijn (men is oproepbaar). Uitgangspunt is de doelmatige organisatie van die beschikbaarheid.

Voor wie?:

Cliënten die zijn aangewezen op begeleiding en die – door de aard van hun chronische ziekte en beperkingen – naar verwachting meerdere keren per week begeleiding moeten inroepen buiten de afgesproken vaste tijden.

Indicatoren:

- Noodzaak van frequent oproepbare zorg (naar verwachting meerdere keren per week);
- Bij cliënten met een verstandelijke handicap kan onder deze beschikbaarheid ook de extra aandacht voor cliënten met probleemgedrag vallen;
- Onder deze prestatie vallen ook die situaties van sterk 'ontregelde gezinnen' waar niet volstaan kan worden met planbare zorg op vaste tijdstippen.

Gespecialiseerde begeleiding

H152 Begeleiding speciaal 1

H153 Gespecialiseerde begeleiding

Begeleiding

Doel:

Ondersteunen bij beperkingen op het vlak van zelfregie over het dagelijks leven (waaronder begeleiding bij tekortschietende vaardigheden in zelfregelend vermogen) in de vorm van begeleiding van zelfstandig wonende cliënten met niet-aangeboren hersenletsel.

Voor wie?:

Chronische vorm van niet-aangeboren hersenletsel dat gepaard gaat met matig of zwaar regieverlies of met een matige of zware, invaliderende aandoening of beperking (fysieke, cognitieve, sociaal-emotionele beperkingen).

Inhoud:

- 1) begeleiden in verband met ernstig tekortschietende vaardigheden in het zelfregelend vermogen (dagelijkse bezigheden regelen, besluiten nemen, plannen en uitvoeren van taken, beheerszaken regelen, communicatie, sociale relaties, organisatie van de huishouding);
- 2) begeleiden bij sociaal-emotionele problematiek die samenhangt met de stoornis;
- 3) begeleiden bij de mogelijke integratie in de samenleving en de sociale participatie (bijvoorbeeld hulp bij de opbouw van een sociaal netwerk) met als doel zelfredzaamheid.

Indicatoren:

NAH die langdurig gepaard gaat met matig of zwaar regieverlies of met een matige of zware, invaliderende aandoening of beperking.

Doel:

Ondersteunen bij langdurig tekortschietende zelfregie over het dagelijkse leven, als gevolg van een psychische stoornis. Het accent ligt op handhavingdoelen, maar er is tevens aandacht voor activerende elementen.

<p>Voor wie?: Langdurige psychische stoornis en daarmee samenhangende beperkingen in “sociale redzaamheid” (beide vastgesteld op grond van psychiatrische diagnostiek) gepaard gaand met matig of zwaar regieverlies of met een matige of zware, invaliderende aandoening of beperking.</p> <p>Inhoud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) begeleiden in verband met tekortschietende vaardigheden in het zelfregelend vermogen (dagelijkse bezigheden regelen, besluiten nemen, plannen en uitvoeren van taken, beheerszaken regelen, communicatie, sociale relaties, organisatie van de huishouding, persoonlijke zorg); 2) begeleiden bij de mogelijke integratie in de samenleving, met extra aandacht voor ontwikkeltrajecten op het vlak van wonen, werken, sociaal netwerk (doelgericht toepassen van methoden van casemanagement). <p>Indicatoren: Langdurige psychische stoornis + beperkingen in sociale redzaamheid</p>

Bron: BELEIDSREGEL CA-300-582

Prestatiebeschrijvingen en tarieven dagbesteding en vervoer AWBZ

Reguliere dagbesteding
H531 Dagactiviteit basis (p/clt.p/dg.dl.)
H811 Dagactiviteit VG licht
H831 Dagactiviteit LG licht
F125 Dagactiviteit GGZ-LZA (p/u.)

Beschrijving
<p>Vorm Dagprogramma met accent op begeleiding in groepsverband, gericht op bijhouden van vaardigheden; eventueel aangevuld met lichte assistentie bij persoonlijke zorg.</p> <p>Doel Het dagprogramma zal bijdragen aan verlichting van sociaal isolement van de betreffende cliënt, of aan verlichting van de zorg thuis door mantelzorgers. Deelname aan het dagprogramma kan ook dienen ter overbrugging van een periode tot langdurige opname in een intramurale voorziening.</p> <p>Voor wie? Het dagprogramma is bedoeld voor mensen met matige tot zware beperkingen. Er is een duidelijke verzorgingsbehoefte en/of begeleidingsbehoefte (waar onder lichte dementie, Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)).</p>
<p>Vorm Dagactiviteit voor cliënten met een verstandelijke handicap die als gevolg van hun beperkingen niet kunnen deelnemen aan gewoon werk of begeleid werk (maatschappelijke integratie is niet mogelijk). De activiteit vindt overdag plaats, buiten de woonsituatie, in groepsverband.</p> <p>Doel Het dagprogramma legt naar inhoud een accent op:</p> <ul style="list-style-type: none"> – arbeidsmatige dagbesteding (activiteiten met een zelfstandig karakter waarbij het vaak zal gaan om het tot stand brengen van een product of dienst, afgestemd op de mogelijkheden en interesse van de cliënt); – “activering” (activiteiten gericht op zinvol besteden van de dag, aangepast aan mogelijkheden en interesse van de cliënt, waar onder handvaardigheid, expressie, beweging, belevingsactiviteiten); – “activering, individueel belevingsgericht” (belevingsgerichte activiteiten op een eenvoudig niveau met extra aandacht voor sfeer, geborgenheid, veiligheid, ritme en regelmaat).
<p>Voor wie? De aanspraak op deze prestatie geldt ook voor cliënten boven de pensioengerechtigde leeftijd</p>
<p>Vorm Dagactiviteit voor cliënten met een ernstige lichamelijke handicap die als gevolg van hun beperkingen niet kunnen deelnemen aan gewoon werk of begeleid werk (maatschappelijke integratie is niet mogelijk). Deze activiteiten vinden overdag plaats, buiten de woonsituatie, in groepsverband.</p> <p>Doel Het dagprogramma legt naar inhoud een accent op zelfgekozen bezigheid en activering. De begeleiding kan ook gericht zijn op arbeidsmatig werken. Het dagprogramma biedt ruimte voor vaardigheidstraining.</p> <p>Voor wie? De aanspraak geldt ook voor cliënten boven de pensioengerechtigde leeftijd.</p>

Gespecialiseerde dagbesteding
H800 Module cliëntkenmerk (som-ondersteunend)
H533 Module cliëntkenmerk (PG) (p/clt.p/dg.dl.)
H812 Dagactiviteit VG midden
H813 Dagactiviteit VG zwaar
H832 Dagactiviteit LG midden
H833 Dagactiviteit LG zwaar

Begeleiding
<p>Vorm Dagactiviteit in groepsverband, waarbij begeleiding in samenhang staat met enige persoonlijke verzorging en met behandeling (op de achtergrond). Er is een multidisciplinaire benadering.</p> <p>Doel Het dagprogramma - dat gedurende een lange periode wordt geboden - is gericht op het stabiliseren van functioneren en voorkomen van verergering van klachten. Het dagprogramma kan ertoe bijdragen dat de cliënt op verantwoorde wijze in de vertrouwde thuissituatie kan blijven wonen. Het kan ook bijdragen tot vermindering van de belasting van mantelzorgers.</p> <p>Het aanbod van dagactiviteit is gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ondersteuning bij de dagbesteding en bij sociale activiteiten; - stabilisering van functioneren en voorkomen van verergering van beperkingen; - leren omgaan met fysieke en/of cognitieve beperkingen. <p>Voor wie? Het dagprogramma is bedoeld voor zelfstandig wonende oudere cliënten met uitgebreide beperkingen bij het dagelijks functioneren (persoonlijke zorg, mobiliteit, zelfredzaamheid), veelal samenhangend met chronische aandoeningen.</p>
<p>Vorm Dagactiviteit in groepsverband, met intensieve begeleiding in samenhang met enige persoonlijke verzorging tijdens het dagprogramma. Meer op de achtergrond is behandeling aanwezig (accent op multidisciplinaire diagnostiek, advisering).</p> <p>Doel Het dagprogramma zal voor de cliënt doorgaans langdurig van aard zijn. Het kan tevens bijdragen tot vermindering van de belasting van mantelzorgers. Het aanbod van dagactiviteit is gericht op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ondersteuning bij de dagbesteding; - handhaven en bevorderen van zo zelfstandig mogelijk functioneren; - voorkomen van achteruitgang in fysieke, cognitieve en sociaal-emotionele vaardigheden. <p>Voor wie? Het dagprogramma is bedoeld voor zelfstandig wonende oudere cliënten met een intensieve begeleidings- en verzorgingsbehoefte (waar onder een sterk verminderde zelfregie door zoals bij dementie, verstandelijke handicap, stabiele psychische stoornis).</p>
<p>Vorm Dagactiviteit voor cliënten met een verstandelijke handicap die als gevolg van hun beperkingen niet kunnen deelnemen aan gewoon werk of begeleid werk (maatschappelijke integratie is niet mogelijk). De activiteit vindt overdag plaats, buiten de woonsituatie, in groepsverband.</p> <p>Doel Het dagprogramma legt naar inhoud een accent op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - arbeidsmatige dagbesteding (activiteiten met een zelfstandig karakter waarbij het vaak zal gaan om het tot stand brengen van een product of dienst, afgestemd op de mogelijkheden en interesse van de cliënt); - "activering" (activiteiten gericht op zinvol besteden van de dag, aangepast aan mogelijkheden en interesse van de cliënt, waar onder handvaardigheid, expressie, beweging, belevingsactiviteiten); - "activering, individueel belevingsgericht" (belevingsgerichte activiteiten op een eenvoudig niveau met extra aandacht voor sfeer, geborgenheid, veiligheid, ritme en regelmaat). <p>Voor wie? De aanspraak op deze prestatie geldt ook voor cliënten boven de pensioengerechtigde leeftijd.</p>
<p>Vorm Dagactiviteit voor cliënten met een ernstige lichamelijke handicap die als gevolg van hun beperkingen niet kunnen deelnemen aan gewoon werk of begeleid werk (maatschappelijke integratie is niet mogelijk). Deze activiteiten vinden overdag plaats, buiten de woonsituatie, in groepsverband.</p>

Doel

Het dagprogramma legt naar inhoud een accent op zelfgekozen bezigheid en activering. De begeleiding kan ook gericht zijn op arbeidsmatig werken. Het dagprogramma biedt ruimte voor vaardigheidstraining.

Voor wie?

De aanspraak op deze prestatie geldt ook voor cliënten boven de pensioengerechtigde leeftijd.

Kortdurend verblijf

Z996 Per dag ZZZP V&V verblijf niet-geïndiceerd

Z993 Per dag ZZZP VG&LG verblijfscomponent

Z992 Per dag ZZZP GGZ verblijfscomponent

Z994 Per dag ZZZP ZG verblijfscomponent

Bron BELEIDSREGEL CA-300-579

Prestatiebeschrijvingen en tarieven Zorgzwaartepakketten

Stap 4 vervoer

Voor vervoer naar en van de dagbesteding geldt dat er een medische noodzaak moet zijn. Vervoer valt onder de AWBZ onder de volgende Nza codes.

Vervoer

H803 Vervoer dagbesteding/dagbehandeling V&V

H894 Vervoer dagbesteding/dagbehandeling GHZ extramuraal

H895 Vervoer dagbesteding/dagbehandeling GHZ rolstoel extram.

H990 Vervoer dagbesteding/dagbehandeling GGZ